

Harp Suriye-ye sıçrarken

İngilizlere bu anda düşen ilk iş her ne pahasına olursa olsun Suriye'yi işgal etmek ve Orta Şark emniyetini muhafaza etmektir. Yalnız hava meydanlarının tahribi Almanların Suriye'ye çıkmasına ve harbin bu bölgelerde alevlenmesine mâni olamaz.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Hâdiseler tahmin ettiğimiz ve beklediğimiz gibi inkişaf ediyor. Alman ve İtalyan kuvvetleri Matanburun - Rodos hattının şimalinde ve içinde kalan Ege bölgesini İngiliz donanmasına kapadıkdan sonra; Adriyatik - Korent - Ege ve Selanik - Rodos muvasalasını temin etmiş bulunuyorlar.

Mihverin bu şekilde Balkan yarımadasını Rodosa bağlaması ve Avrupa'dan Suriye - Filistin istikametinde kendilerine mümkün olduğu kadar az zayıfla ve fakat biraz müşkülata malolan ve olacak bulunan bir yol açmalarından sonra; ne yapmak isteyecekleri pek belli idi. Birçok vesilelerle bu şüphelerde bu husustaki mütealemlerimizi geniş ölçüde tebarüz ettirmiş bulunuyorduk. Hâdiselerin yeni inkişaf şekilleri tahmin ve mütealemlerimizdeki isabeti gözönüne koyuyor.

Alman ve İtalyanlar Fransanın da muvafakatını istihşal ederek Suriye'ye ve İraka ayak basmaya başlamışlardır. Hâle ve Şam'daki hava üslerini Almanlar işgal ettiği ve İraka da ilk tayyare kafileleri ile teknisyenler gönderildiği Avam Kamarasındaki izahat ile de teyit ediyor. Bu öncü hareket harbi Suriye, Irak ve Arap yarımadasına sirayet ettirmek için ilk değil, ikinci hazırlık safhasıdır. İlk safha propaganda, içten yıkma, yerli unsurlarla teşriki mesai safhası idi.

Bunun tahakkuk ve inkişafı görüldü. İkinci safha da Fransız hükümetinin işbirliği, hava meydanlarının işgali, ihraç sahalarının hazırlanması, hareket kollarının tanzimi, tutunulacak mahallerin tesbit ve tahkimi ve muhtelif sahaların harbe hazır hale sokulması faaliyetlerini ihtiva edecek olan safhadır.

Alman ve İtalyanlar bu safhada da serbest bırakıldıkları ve rahatça faaliyette bulunmak fırsatı kazandıkları takdirde; üçüncü safha başlayacaktır, ki bu safha Suriye, Filistine, Kıbrıs, Girit ve karşı havadan ve denizden yapılacak umumî taarruz ve asker ihraç, asker indirme safhası olacaktır.

Bu hareket belki ve aynı zamanda Cebelüttrika, Mısır karşı yapılacak hareketlerle bir arada ve umumî surette başlayacak ve mihverin bütün kudret ve imkânları Akdeniz harbini kazanmak için küll halinde, bütün Akdeniz cephelelerinde seferber edilecektir.

Almanya bu harekete başlar-ken, nihayet Fransayı da kazanmış bulunduğuna göre; ağırlı ihtimal Suriye ve Filistine karşı taarruzda hava kuvvetlerinin kesif himayesi altında ihraçı teskil etmek üzere İtalyan ve Fransız donanması da kat'î neticeli bir deniz harbi vermek suretiler hareketi itirak ettirecektir. Aynı zamanda mihver erkânıharbiyesinin şu ihtimaller dahilinde ve umumî bir surette taarruza geçmesi de muhtemeldir.

1- Cebelüttrika motorize kara ordusu ve topçu ile taarruz
2- Fransız - Alman teşriki meaisi ile Tunus ve Bizertada tahşit edilecek kuvvetlerle Libyadaki taarruz ordusunu takviye ve Mısır karşı taarruz
3- Hava kuvvetleri ile Kıbrıs - Suriye - Filistine taarruz ve yine hava nakliye tayyareleri ile ve parasütlerle Suriye, Filistin, Kıbrıs asker, tank, topçu indirmek
4- İtalyan - Fransız torpido fi-

(Devamı 5 inci Sahifede)

Suriye yolu ile İraka geçen Alman tayyareleri ağır bombardıman tayyareleridir

Bu tayyarelere yolda Fransız avcı tayyareleri de refakat etmiş

Kahire, 16 (A.A.) — «B. B. C.» Irak'a geçmek üzere Suriye'ye gelen otuz kadar Alman tayyaresinin ekserisi bombardıman tayyaresidir. Aralarında nakliye tayyareleri bulunması da muhtemeldir. Almanların Suriye'de kullandıkları meydanlar arasında Rayak meydanı da vardır. Röyter muhabiri tayyarelerden bazılarının Suriye'de kaldıklarını bildiriyor. Aynı muhabir, Alman tayyarelerine Fransız avcı tayyarelerinin de refakat etmiş olduğunu ilâve etmektedir.

Alman tayyarelerinin Suriye'ye gelmeleri, bilhassa Suriye'deki bu ağır levazimat Almanların eline geçtiği takdirde, ciddi bir vaziyet doğuracaktır.

PETENİN NUTKU

Londra, 16 (A.A.) — «B. B. C.» dün gece Londra'da konuşan hür Fransız (Devamı 5 inci sayfa)

Denizde bir kadın cesedi

Marmarada Kumbağı önünde bir kadın cesedi görüldüğü evvel, ki gün limanından Karabagıya hareket eden Mersin vapuru kapitanı tarafından telsizle Liman idaresine bildirilmiş ve icabeden tahkikata geçilmiştir.

Hastabakıcılık kurslarına kayıt müddeti uzatıldı

Açılacak kurslara Tıp Fakültesinin kız talebesi muallimlik edecek

Tıp Fakültesinin kız talebeleri açılacak gönlü hastabakıcılık kurslarında muallim olarak çalıştırılacaktır. Fakülte Dekanı Profesör Kemal Atayın Reisliğinde Fakültenin 140 kız talebesi dün bir toplantı yapılmışlardır. Talebeler yurd hizmetinde bu şekilde çalışmayı sevince, kabul etmişlerdir. Talebeler içinde tagralı bulunanlar da tatil zamanında aileleri-

Üç Alman le-vazım gemisi tutuşturuldu

Kahire, 16 (A.A.) — «B. B. C.» Pazartesi gecesi Oniki Adadaki Marica ve Galea tayyare meydanlarına taarruz edilmiştir. Musul ve Bağdat demiryollarına bombalar atılmıştır. İngiliz tayyareleri bir gemi kafilisine hücum ederek üç levazım gemisini (Devamı 5 inci sayfa)

Henüz hakikî bir Alman Fransız anlaşması yok!

Berlin 16 (A.A.) — Stefani ajansından; Salâhiyetler bir memba-dan beyan edildiğine göre henüz hakikî bir Fransız - Alman itilâfından bahsetmeğe imkân mevcut değildir. Bu baktaki müzakereler devam etmekte olup elde edilecek neticelerin çok müsbet olacağı anlaşılmaktadır.

Suriye vaziyeti hakkında Avam Kamarasında beyannat bulunan İngiliz Hariciye Nazırı Eden

Almanyanın mı, Amerikanın mı dostluğu makbul?

Fransaya karşı Amerika hükümeti de vaziyet alıyor

Londra, 16 (A.A.) — «B. B. C.» Vasingtondaki salâhiyetler makamlar, Vişi hükümetinin Hitlerin yeni şartlarına boyun eğmesine karşı büyük bir hoşnutsuzluk göstermişlerdir.

Boston radyosu, son bir kaç gün zarfında nezaket kesbetmiş olan Fransız - Amerikan münesibetleri, Peten'in nutku ile, hâd devresine girdiğini söylemiştir. İleri gelen Amerikan şahsiyetleri: «Fransa için Almanyanın mı, yoksa Amerikanın mı dostluğunu kabul etmeye karar vereceği zaman gelmiştir» diyorlar.

Boston radyosu Amerikanın son derece kuvvetli tedbirler alacağını muhakkak addetmekte, Fransaya yitkikata geçilmiştir. (Devamı 5 inci sayfa)

İngilterenin Fransaya vereceği cevap harp etmek olmalıdır, vaziyet ciddî görülüyor

İngiliz gazeteleri Fransaya karşı şiddetli bir lisan kullanıyorlar

Londra, 16 (A.A.) — «B. B. C.» gazeteleri, Fransız - İngiliz münesibetlerinin gayet ciddi safhaya girdiği kanaatinde. Acı bir hatıra olarak kalacak olan mücadele ihtimali vardır.

Gazeteler, Fransanın mütekele şartlarını ihlâl etmesine karşı, İngilterenin işgaline ve burasının Orta Şarka karşı üs olarak kullanılmasına müsaade etmeyeceğini Fransaya bildirmiş olduğunu hatırlatmaktadır. (Devamı 5 inci sayfa)

Millî Şef

Yunan Devlet Nazırı ile Irak Harbiye Nazırını kabul buyurdular

Ankara 15 (A.A.) — Reisicumhur İsmet İnönü, bugün Çankaya'daki köşklerinde saat 15.45 de, Yunan Devlet Nazırı ekselâns Ar. Giropulos'u, Yunan Büyük Elçisi ekselâns Rafael ile birlikte ve saat 16.30 da Irak Harbiye Veziri ekselâns Naci Şevketi, Irak Elçisi ekselâns Kâmil Geylani ile birlikte, kabul buyurmuşlardır. Bu mülahazalarda, Hariciye Vekili Sükrü Saracoğlu hazır bulunmuştur.

Yeni Matbuat Umum Müdür Muavini

Ankara'dan bildirildiğine göre, İktisat Vekâleti müfettişlerinden İzzeddin Tuğru, Matbuat Umum Müdür Muaviniğine tayin edilmiştir. Müfettişin yetistirdiği güzide münevverlerden olan İzzeddin Tuğru, bir müddet Gümlüce, Odesa konsolosluklarında bulunduktan sonra İktisat Vekâletinin Kömür Havzası Müdürlüğü vazifesinde ve bilâhare İktisat Vekâleti Müfettişliğinde bulunmuştur. Mumalehye yeni vazifesinde de muvaffakiyet dileriz. (Devamı 5 inci sayfa)

EBEDİ ŞEPTEN MİLLÎ ŞEFE

Bayrak Bu Sabah Amasyaya Getirildi

19 Mayıs Pazartesi günü de saat 11 de Millî Şefe verilmiş olacak

Samsun, 16 (Hususî) — Ebedî Şef Atatürk'ün memleketi kurtarmak üzere Samsuna ayak bastığını yıldönümü münesibetleri tertip olunan büyük bayrak yarışına dün saat 16 da Samsunda başlanmıştır. Bir heyet vapurları vapurların demirli olduğu yerden bayrağı iskeleye getirmiş ve Valiye vermiştir. 1 numaralı atlet bayrağı Validen almıştır. Koşu gece gündüz devam edecektir. Bayrağı Samsun atletleri bu sabah saat 9.30 da Amasya atletlerine vermiştir ve akşama da (Devamı 5 inci sayfa)

Bulgaristanın yeni toprakları ilhakı dolayısıyla Sofyada devam eden sevinç tezahürlerinden

HARP VAZİYETİ

Sıcaklar ve kum fıtnaları yüzünden, Almanlar için Mersa Matruh istikametinden ziyade, Tobruk kalesine yüklenmek daha muvafıktır

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

1) LIBYADA ALMANLAR TAARRUZA MI GEÇTİ?

İngiliz kaynaklarından gelen haberlere göre Almanlar Mısır hududunda 60 kilometre kadar içerde ve 80 kilometre genişliğinde bir cepheye tutulmuşlardır. Almanlar

beş koldan ilerlemişler, bunlardan iki kol çekilmeye mecbur edilmiştir.

Tobruk kalesini düşürmeden, emin ve sağlam bir müvassala temin etmeden ve ikmal vaziyetini sağlamla bağlamadan Alanların 80 kilometre (Devamı 5 inci sayfa)

Vapur biletleri 1 Haziranda ucuzlatılıyor

Gıda maddeleri, diğer bazı yükler daha ucuza taşınacak

1 Hazirandan itibaren Devlet Deniz yollarında yeni tenzilâtı bir tarife tatbik olunacaktır. Buna göre turistik işkeleden kalkıp bir yere giden ve dönen yolcu bir kişi olarak yüzde otuz, aile grupları yüzde elli tenzilâtla seyahat edebileceklerdir. Kırk beş günlük tenzilâtli seyahat biletleri müddeti iki aya çıkarılmıştır. Aileler için yazları (Devamı 5 inci sayfa)

Tevkif edilen sabun ve demir muhtekirleri

Kalay saklıyan berberin dükkânı bir hafta kapatılacak

Balıkpazarında sabun ve yağlılık yapan Kosti Anadolu'ya yüksek fiyatla sabun göndermek suçuyla dün Asliye 2 inci Ceza Mahkemesince tevkif olunmuştur. Beyazıtta anazculuk yapan Taha isiminde biri de yirmi üç kurşunlu demirleri 40 a satıldığından aynı mahkemeye tevkif olunmuştur.

Kasımşada berberlik yapan Avram isiminde biri evinde elli kilo ayağı kalay saklamış. Fakat evinde çıkan bir yangında bu kalayları tesadüfen bulunarak Asliye 2 inci Ceza Mahkemesince tevkif olunmuştur. Dün bu davaya devam edilmiş Avram Marko isimli birisi için bu kalayları aldığını beyan etmiştir. Neticede dükkânı bir hafta kapatılmasına ve yirmi beş lira para cezasına karar verilmiştir.

KISACA

Akdenizin Emniyeti

Bir İngiliz meb'usu evvelki gün Avam Kamarasında, Hariciye Nazırı Mister Edenden, aynı zamanda, bir ifşa mahiyetinde olan, mühim bir sual sordu.

Bu meb'usun iddiasına göre, Almanlar, Fransa yolile Akdenize küçük bir takım torpil gemileri göndermektedir. Bu sevkıyat için de, Fransa cenup sahillerinde, Marsilya yakınlarında denize dökülün Ron nehrinden istifade edilmektedir.

Mister Eden, İngiliz meb'usunun bahsettiği bu hadiseyi tezkip etmemiştir.

Demek oluyor ki, Ron nehrinden istifade edilerek, Akdenize bir takım küçük torpil gemilerinin indirilmekte olması doğrudur.

Vakit vakit, Bulgaristan ve Romanyanın Karadeniz sahillerinde deniz üslerinde bir takım

Yeni malî yıl bütçemiz 309 küsur milyon lira

22 milyonluk teza-yüt varidat fazlalığı ile karşılanacak

1941 malî yılı bütçesi bu günlerde basılarak 15 Mayıs'ta müzakeresine başlanmak üzere Büyük Millet Meclisi âzalarına verilecektir. Ankara'dan bildirildiğine göre bu seneki bütçe yekünü 309 milyon 743,001 liradır. Geçen seneye bütçesi 268,476,321 lira olduğuna göre bu sene bütçe yekünü geçen seneye nispetle 41,266,681 lira bir fazlalık göstermektedir.

Bununla beraber masrafta görülen bu fazlalığın mühim bir kısmı yani 22 milyon lira tahmin edilen bir miktarı varidat fazlasıyla karşılanacaktır. Geriye kalan kısmı da yeni varidat kanunlarıyla temin olunacaktır.

Taksimde Spor bayramı provası yapıldı

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında yapılacak merasime hazırlık olmak üzere bu sabah Taksimde bir prova yapılmıştır. Mek-tepliler ve beden terbiyesi mü-kellefleri Taksime giderek merasime alacakları mevkileri öğrenmişler ve büyük geçit resminin de bir provasını yapmışlardır.

hazırlıklar yapıldığı, gemiler inşa edildiği, veya, Tuna yolile getirilen bir takım gemilerin bu sahillerde üslendirdiği ajans haberleri tarafından ortaya atılır.

Ege denizinde ve bütün Yunanistan sahillerinde ise, Almanların aynı mahiyette denizcilikle meşgul oldukları ayrıca malumdur. Bir kısım Ege adalarının işgali bu küçük deniz motorleri tarafından yapılmış mıdır?

Sicilya ise, zaten, bir Alman deniz ve hava üssü halindedir. Bunlardan başka, İspanyol Fasında neler olduğu da meçhuldür.

Eğer, bir gün Alman denizaltı kuvvetlerinin Akdenizde anı olarak, meydana çıkıp faaliyete geçtiği haberleri de gelirse, buna, şaşmamak lazım. Çünkü, bize öyle geliyor ki, şimdi, böyle bir hadisenin hummalı şekilde hazırlığı yapılmaktadır.

HADİSELER
KARŞISINDA
SON TELGRAFAFRİKADAKİ
VAHŞİLER

Avrupadan son gelen bazı fenni mecmuaların neşriyatına göre, Afrikada, henüz insan ayağı basmamış bakiir ormanlar ve bu ormanların ortasında yaşayan bir takım yerli ve vahşi insanlar varmış!

Artık, öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, bu Afrikalı insanların mı, medenî dünya halkına, yoksa, erbabi ilmin mi, bu Afrikalı masum ve günahsız mahlûklara vahşi demesi lâzım, kestirilemez!

Herhalde, bütün dünyadan uzak yaşayan o insanlar, muhakkak ki mes'ut ve tasasızdırlar.

ESTETİK
MÜŞAVİRLİĞİ

Bir gazetenin iddiasına göre, şehrin tanziminde, güzelleşmesinde bir takım küçük hatalar yapılmaktadır. Bunun önüne geçmek üzere, Belediye teşkilâtı içinde, bir de «Estetik Müşavirliği» ihdas edilmiştir. Mütchassis ve zevkî selim sahibi olacak olan bu müşavir, alıcı gözle yapılan her türlü imar, inşa işlerine, şöyle bir bakmalı, kurlara işaret etmeli imiş!

İyi, hoş amma, nerede böyle bir âlimi kül?

KİBRİTLERİN
MARİFETLERİ

Kullandığımız kibritlerin ne kadar kötü şeyler olduğu mevzuu, gazete sütunlarından nihayet Meclise kadar aksetti. Kibritler yanmıyor, bozuk çıkıyor, patlıyor, sıçırıyor, insanın elbisesini, suratını yakıyor, bir kısım kutularda eksik çıkıyor, diye uzun zaman yazı yazdık. Aldıran olmadı.

Mecliste bu iş görüldükten sonra, gönül arzu eder ki, artık, bu hallerin önüne geçilsin?.

KADINLARIN
BİR MERAKI

Osman Cemalin dünkü yazısında şu serlevha vardı: «Birbirlerini süzen kadınlar.»

Arkadaşımız, kadınların birbirlerini neden dikkatle süzdüklerini tetkik ederken, onların birbirlerinin makiyajına, elbisesine, süsüne pek meraklı olduklarını söylüyor.

Kadınların birbirlerine böyle dikkatle bakmaları karşısında, erkekler, birbirlerine hiç te dikkatle bakmazlar. Bir arkadaş bunun sebebi şöyle tefsir etti:

«Biz, kadınlara bakmaktan, birbirimize bakmıyoruz ki...»

AHMET RAUF

KAHVE
Partileri

Müteaddit gümrüklerdeki kahveleri Ticaret Ofisi satın aldı

Ticaret Ofisi müteaddit gümrüklerimizde bulunan tekml kahveleri satın almıştır. Bu arada Mersin gümrüklerinde bulunan mühim miktarda kahve de var. Ofis bu kahve partilerini memleket içinde kendi teşkilâtı ile satacaktır.

Diğer taraftan Yeniden 1 milyon liralık kahve getirilmesi için akreditif açılması Ticaret Vekâletinden istenilmiştir. Müsaade verilmez siparişlerde bulunulacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

VİLAYET ve BELEDİYE:

★ Bazı sinemalarda bit, tahtakurusu ve pire gibi muzir hayvanların bulunduğu vaki şikâyetlerden anlaşılmıştır. Belediye riyalet makâmı kazalara gönderdiği bir tamimle bütün sinemaların muayyen zamanlarda dezenfekte edilmesini tebliğ etmiştir.

★ Dünkü seyirşere kontrolü esnasında talimatnameye muhtelif şekilde aykırı hareket suçundan 10 şoför, karnesiz şoför çalışanlardan 5 otobüs sahibi, haddi istibadından fazla yolcu taşıyan iki Cihangir - Edirnekapi otobüsü tecziye edilmiştir.

TİCARET ve SANAYİ:

★ Altın fiyatları biraz düşmüştür. Dün bir Reşadiye altını iki bin yedi yüz on beş kuruştan, külçenin gramı üç yüz kırk kuruştan ve beşbirarada yüz yirmi iki liradan muamele görmüştür.

★ Fiatları Mürakabe Komisyonu, dünkü toplantısında et fiatlarını yeniden tetkik etmiştir. Kıvrık etinin 65 kuruşa, kara man etinin de 60 kuruşa satılmasına karar verilmiştir. Kuzu fiatları hakkında tetkikata devam edilmektedir.

★ Dün muhtelif memleketlere 200 bin liralık ihracat yapılmıştır. En ziyade Slovakya 125 bin liralık deri gönderilmiştir.

★ Dün Toprak Mâhsulleri Ofisinde memur imtihanlarına başlanmıştır. Bu ayın yirmi ikisinde de, Ticaret Ofisine girecekler için imtihan yapılacaktır.

MÜTEFERRİK:

İzmitte postane civarında kolacılık yapmakta olan Hatice isiminde bir kadın, jandarmaya hakaret suçundan cürmü meşhûr mahkemesi tarafından 7 ay hapse ve 35 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

★ Büyük mütefekkir ve muharrir Ağaoglu Ahmedin ölümünün yıldönümü münasebetle 19 mayıs apartesi günü sabahleyin saat 10 da merhumun Tevkiyede İhlamur caddesindeki evinde bir toplantı yapılacaktır.

★ Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün Belediye'ye gitmiş, Vali

HALK
FİLOZOFUKadınlarımız,
kızlarımız

Yardımcı Cemiyeti İstanbul şubesi, bütün vasıta ve teşkilâtı ile faaliyete girişmiş bulunmaktadır.

Yarın, muhtemel bir harp için hazırlanıyoruz. Bu hazırlıklarımız en seri, salim ve mukemmel bir istikamet verişimizin sebebi, bir gün, Türkiye'nin, harbe girmeyeceğini kimse temin edememesidir.

Bu geniş çeşeveli hazırlıklarımız, yalnız erkekçe değil, bütün kadın vatandaşları da içine almaktadır. Bir seferberlik halinde, küçük, büyük, kadın, erkek her yurtdaşı görmeğe mecbur olduğu bir takım hizmetler, vazifeler vardır. Bu vazifelere, şimdiden kendimizi hazırlamak karardayız.

Yardımcı Cemiyeti İstanbul şubesi, gönüllü hastabakıcı kursları açmıştır. Bu kurslar, birbirini takiben faaliyet ve tedrisata başlayacaktır. Kurslar, Türk kadınının, Türk kızlarının heyecan dolu milli gurur ve vatanseverliğine güvenmektedir.

Yarın, muhtemel bir harp halinde, çok şiddetle ve mebzul miktarda muhtaç olacağımız hastabakıcıları, şimdiden hazırlamak ıztırındayız.

Memleket, bütün yurt kızlarından ve yurt kadınlarından vazife bekliyor.

Gönüllü hastabakıcı Türk kadını, hudutlarda nöbet bekleyen erkek vatandaşları kadar asil bir milli vazife yaptığını müdrik bulunuyor.

REŞAT FEYZİ

Kitapçının kurnazlığı

Edebiyat Fakültesinin bir profesörü, Fiat Mürakabe Komisyonuna şayanı dikkat bir müracaatta bulunmuştur: Bu profesör kâğıt fiatına kilo ile sattığı 600 kitabının bir kitapçı tarafından 25 kuruş fiatla satışa çıkarılmasından şikâyet etmiş ve kitabın satışının men'î ile kütüphane sahibi hakkında takibat yapılmasını istemiştir. Keyfiyet polise haber verilmiştir.

Bir manifatura muhtekiri yakalandı

Sultanhamamında 12 numaralı dükkanda manifaturacılık yapan Atanas bir metre kumaşı 8 lira yerine 14 liraya satarak ihtikâr yapmış, yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

ile bazı maarif işleri etrafında görüşmüştür. Vekil İstimlak Müdürlüğünde de meşgul olmuş ve ilk okul binaları için yapılan istimlakleri ve inşa edilen okulları mahallinde tetkik etmiştir.

★ Hasköyde oturan 13 yaşlarında İlyazar oğlu Jak, Kasımpaşa civarında bir duvar üzerinde oynarken, muvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Jak, kazayı müteakip tedavi altına alınmıştır.

★ İlk ve orta tedrisat müesseselerinde imtihanlar sona erdiğinden dünden itibaren yaz tatiline başlanmıştır. Üniversitenin bütün Fakültelerinde imtihanlar yarın bitmiş olacaktır. Tıp Talebe yurtlarındaki talebeler de, tatil başlangıcından itibaren memleketlerine gideceklerdir.

Şehirde yeni açılacak meydanlar

Belediye Beşiktaşta ve Kadıköyünde istimlak başlandı

Belediye Reisliği, şehrimizin muhtelif semtlerinde açılacak yeni meydanlar için hazırlıklarını ilerletmiştir. Beşiktaşta Sinan paşa caminin ve Firuzağa caminin etrafı ile Beyazıt caminin etrafı bu meydanlar olarak bir meydan haline konacaktır. Firuzağa caminin etrafının açılmasına elli iki bin lira harcanacaktır.

Yine Kadıköyünde Altıyolağzının açılarak meydan haline konması için 150 bin lira ayrılmıştır. Beşiktaşta ve Kadıköyünde istimlak işlerine geçilmiştir.

Diğer taraftan Belediye altı ayda bir milyon 800.000 liralık is-

timlak yapmıştır. Bu meyanda Beşiktaşta Barbaros Hayreddin türbesinin yanındaki çatal bıçak fabrikası 78.000 liraya istimlak edilmiştir. Bu suretle türbenin etrafı tamamen açılarak denizden görülmesi temin edilmiş olacaktır.

Yerebatan sarayının bulunduğu ada ile Mısırcarşısının istimlak işi de ikmal edilmek üzere.

Bundan sonra Belediye, yalnız istimlakî iktiza eden binaları değil, aynı zamanda istimlak sahalarının bulunduğu adayı kâmilan istimlak edecek ve yoldan artan kısmı kendisi satarak istifade edecektir.

Tren Karnesi

Fenzilâtlı karnelerde badema mntaka muhteber olacak

Devlet Demiryolları 9 uncu İşletme müdürlüğü Sirkeci - Çekmece banliyösünde kullanılan fenzilâtlı aylık halk karneleri hakkında yeni bir karar vermiştir. Bundan sonra karnelerin satışında istasyon ismi değil mntakalar nazarı itibare alınacaktır. Meselâ Yeşilköy istasyonundan Sirkeci için aylık karne alımlar bu karne ile Çekmeceye kadar gidebileceklerdir.

Diğer taraftan bu karnelerin rağbet gördüğü ve son ay içinde sayısının yüzde 20 arttığı anlaşılmıştır.

Modern Helâlar

Belediye yeniden beş yerde asrî helâl yapıyor

Belediye şehirde yeni yeraltı helâları yaptırmaya karar vermiştir. Beyazıtta, Üsküdar'da, E-yüpte, Şişlide, Karaköyde birer Yeraltı helâsı inşa edilecektir. İmar müdürlüğü bu helâların yerlerini tesbit etmek üzere tetkikler yapmaktadır. Bütçeye kâfi para konmuştur.

Resmî memurlar hariçte iş alamıyacak

Resmî memurların hiç bir husus müessesede vazife almalarına müsaade edilmemesi lüzumu Dahiliye Vekâletinden âlâkadarları bildirilmiştir.

ADLİYE ve POLİS

Sevdiği kızı alamayınca kundak koyarak evini ateşlemiş!

Birinci Ağır Cezada muhakeme edilen maznun genç, cürmü inkâr etti

Dün Birinci Ağır Cezada garip bir yangın çıkarma davasına bakılmıştır. Hâdise şudur:

Fatihde oturan Fatih adında bir genç bundan bir müddet evvel komşusu Alinin kızı Melâhate aşık olmuş ve kızı babasından istemiştir. Fakat red cevabı alma, bir akşam kardeşi Mehmet Ali ile beraber Melâhatin oturduğu evin kaplamaları arasına gidi bezler koymuş ve evi ateşlemiştir.

Dünkü muhakemede suçlular - dan Fatih:

«Benim Alinin kızı ile evlenmek istediğim yalandır. Kendisi kızını bana zorla ve imam nikâhı ile vermek istedi. Kabul etmediğim göre, bu suretle suç tasni edip intikam almak istedi.» demmiştir.

Muhakeme şahitlerin celbi için başka bir güne talik olunmuştur.

Karı koca mezarları soyuyorlarmış

Bakırköy mezarlığında evvelki

gün ölülerin dişlerini söken Ahmet adında biri mezarlık memuru Necmi tarafından suç üstünde yakalanmış ve elinde iki cebinde 3 altın diş bulunmuştur.

Tahkikatla tesbit edilenlere göre, Ahmedin karısı, ölü yakayıydı. Yakadığı kadın ölülerin ağızlarını muayene ederek, hangisinin kinde altın diş bulunduğunu kocasına söylemiş. Kocası da o ölü - nün gömüldüğü mezarı beller, fırsat bulunca, mezarı açarak ölü - nün altın dişlerini sökmiştir. Sonra da bunları satarmış. Evvelki gün açtığı mezar, Baruthane Müdürlüğü Raifin baldızı Raifenin mezarıdır. Raife, bundan bir ay evvel gömülmüştür.

Mezarlık bekçisi İsmail de lâkaydiden cürme iştirak suçile mahkemeye verilmişse de beraet etmiş Ahmet bir ay hapse mahkûm olarak tevki edilmiştir.

Yeni açık müzeler

Bir Mimarî Eserler müzesiyle diğer bazı müzeler açılacak

Müzeler Umum Müdürlüğü A-ysofya camii bahçesinde bir açık müze tesisi için hazırlıklar yapmaktadır. Bu müze «mimarî eserler müzesi» olacaktır. Şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel müze yapılacak mahalli gezerek Müzeler Müdürü Azizden izahat almıştır. Buraya konulacak eserler hazırlanmaktadır.

Diğer taraftan Boğaziçindeki tarihî kıymetli haiz yapılardan bazılarının satın alınarak bir müze halinde açık bulundurulması hakkında tetkikler yapılmasını B. Hasan Âli Yücel âlâkadarları bildirmiştir. Açık bir mahalde tesis edilecek tarihî mezar taşları müzesi için de yeniden münasip bir yer aranmaktadır.

İtalyan tebaalı boyacı

Feriköyünde oturan İtalyan tebaasından Jozef Beyoğlundan boyacılık yaparken yakalanmış, hakkında Küçük San'atlar kanununa muhalif hareketten dolayı tahkikata başlanmıştır.

Gizli çalışan bir işçi

Kurtuluşta Büyükkaraca sokagında oturan Yunan tebaasından Panayot Kızıltoprakta Çifthe - vuzlarda avukat Refetin inşaatında Küçük San'atlar Kanununa aykırı olarak çalışırken yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

Ofis memurluğuna 40 kişi talip

Ticaret Ofisi İstanbul teşkilâtına alınacak memurlar için yapılacak müsabaka imtihanı bu ayın 22 sine tehir edilmiştir. İmtihana şimdide kadar şehrimizden 40 kişi müracaat etmiştir.

Yeni Eminönü - Sultanahmet yolu

Belediye İmar Müdürlüğü ve şehirçilik mütehassısı Prost Eminönünden Sultanahmede doğru açılacak yeni ve büyük yolun güzergâhını tesbit için çalışmaktadır. Bu yolun güzergâhı hakkında birçok projeler hazırlanmış fakat hiç biri muvafık görülmemiştir. Yol için Dördüncü Vakıf han büyük bir mania teşkil etmektedir.

Kazazedelere yardım romorkörü

Münakalat Vekâleti bir romorkör alınması hakkında İstanbul Liman Reisliğinin teklifini kabul etmiştir. Bu iş için yeni sene bütçesine tahsisat konmuştur. Bu romorkör ya hazır alınacak veya Kasımpaşa fabrika ve havuzlarında yaptırılacaktır. Romorkör fırtınalı havalarda kazazedelere yardıma gidilmesi için kullanılacaktır.

medi. On dakika sonra cürümüş - hut hâkimî, zabıt kâtipi tarafından okunan kararın cetrifil ibaresini, kısaca şöyle şerh ediyordu: «Şoförü döğdüğünüz için 3 gün ve polise hakaret ettiğiniz için 15 gün hapis edileceksiniz. Kendileri ayrıca zarar ve ziyan aramak hakkına maliktirler. Saba - kanız olmadığınız için cezayı tecil ediyorum. Serbestsiniz. Buyurunuz.»

Salon tıklım tıklımdı. Çıkmak için boşalmasını beklemek icap etti. O zaman Naci, hâkimin, şahidlik ettirmek nezaketini gösterdiği Rezzana yaklaştı. Tecessüs ve merak ile üzerine dikilmiş olan gözlerine ehemmiyet vermedi. Kadının elini öptü, koluna geçti.

Sokağa çıktıkları zaman Rezzan kakhahayı atı:

«Ne avanture! Ne yapacağınız şimdi?»

Boş geçen bir taksiiye elini sallarken Naci:

DİS
Politika

Japonya'nın vaziyeti

Yazan: Ahmet Şükrü E-japonyanın, üçlü pakt nezonu içinde rahatsız ol - delâlet eden emareler gü - tikçe çoğalmaktadır. japon hil olduğu siyasi kombin fayda ve zararını ancak b - yas ile ölçer. Çin harbini z - lendirmek bakımından ke - zon ne derece işine elveriş - li ya Çin harbini açılı dört - müştür. Bu müddet zarfı - ponya cidden büyük asker - ler kazanmıştır. Denilebilir - tihtaf ettiği her askeri gay - etmiştir. Fakat Çin-Kay - anlaşmaktan ibaret olan - yesine varamadığından Çi - devam edip gitmektedir. A - bir türlü Avrupa harbini - edemediği gibi, japonya - harbini tasfiye edemiyor.

japonyanın gayesini eld - sine engel olan üç devlet - İngiltere, Birleşik Amerik - Sovyetler Birliği. Bunları - biri Çine şu veya bu sure - dimda bulundugundan bir - bir türlü Çin işini tasfiye - yor. Dört senedenberi dü - vazenesinin girip çıktığı - lere göre, japonya bu Çi - tasfiyesinde muhtelif büyü - letlerin muhtelif şekillerde - minin temin etmeğe çalış - manlar, Sovyetlerle ihtilâ - de iken, japonya da So - karşı vaziyet almış. Almi - Sovyetler arasındaki ağır - paktın imzası üzerine bi - siyasi takip etmeğe kara - rini bildirmiş. Sonra da ü - ta girmiştir. Fakat herse - yede japonyanın rahatsız - huzursuzluğunu ispat ed - kararsız politika japonlar - lerine yaklaştıramamıştır.

sa üçlü pakt kombinzon - japonyanın vaziyeti büsbü - lasmıştır. Çünkü bir tara - giltereye ve Amerika'ya k - zilyet aldığı için bu devlet - kırmış. Diğer taraftan - lerde Moskova imzalandı - rağmen, Çin işinde Sovyet - liginin yardımını temin ed - ti ve şimdi öyle görünüş - lü pakt hükümetlerine gö - fesini yapmaktan çekindiği - le, Almanyanın yardım - lar olmaksızın da mahru - caktır.

Almanya ile japonya a - ki iş ortaklığının temeli - değildir. Beynelmillet hay - nevi siyasi kombinzon bi - menfaatlere dayanmaktadır - kat Alman - japon men - 1902 İngiliz - japon ittif - sağılan toprak üzerine ki - bir anlaşma değil, temeli - zerine atılmış bir politika - nezonudur. Almanya japo - başlıca iki hizmet bekliyor - la Amerikayı tazyik ed - devletin İngiltereye yard - ni olmak. İkincisi de So - tazyik ederek Avrupa kı - rinde Almanyaya serbest - etmek. Almanya için bir - met şüphesiz ikinci hizmet - ha mühimdir. japonya da - yadan iki hizmet bekliyor - la İngiltereyi meşgul ede - nubi Pasifikte kendisine - serbestisi temin etmek. İki - Sovyetleri tazyik ederek - harebesini nihayetlendir - yardıma bulunmak. japo - çin de ikinci hizmet - hizmetten daha ehemmi - Gerçi her iki devlet de d - devletlere ait olan hizmet - maktadır. Ve vaziyet icab - ya bu hizmet daha mü - surette yapıyor. Fakat S - Birliği vaziyetle âlâkad - hizmet karşılıklı olarak - dilmemektedir. Bilâkis her - tak da Sovyetler Birliğini - luğunu temin etmek için - grışmış bir vaziyette gib - mektedirler. Aradaki o - rağmen, japonya, Alman - fından Sovyetlere karşı - len politikanın baska türlü - sını istediği gibi, Alman - ponya tarafından Sovyet - takip edilen politikanın - istikamet üzerinden yürü - istemektedir. Fakat her - kendi zararına, karşı tara - nunu oynayacağını bildiği - böyle birbirini memnun - bir çığır üzerinde yürümek - Sovyetler Birliği de her - fin maksadını yakından - den şarktan ve garptan un - leri alıp sıkmakta mahzur -

(Arkan var.)

(Devamı üçüncü sayfa)

Edebî Roman:61

KOLKOLA

Müellifi: Nizamettin NAZİF

nefsiniz ile bu vatandaşın hakkını telif ettirmeyi düşünürken ben burada bulunan bir üçüncü vatandaşın vaziyetini de gözönünde bulundurmayı mecburum.

— Hanımefendi zevceniz midir?
— Hayır!
— Evli midirler?
— Evet.
— Giyinişlerinden ve her hallerinden belli ki temiz bir aileye mensup bulunmaktadırlar.
— Şüphesiz.
— Eh.. Nasıl istersiniz ki ben, merkez memuru, halo elbisesi ile karşına gelen bir çifti, münasebetlerinin derecesi etrafında bir çoklarındaki tereddütleri uyandıracak bir tarzda cürmü meşhûr hâkimî huzuruna sevk edeyim.

Başkalarını bir tarafa bırakalım. Karşısına gideceğiz hâkim, e - saslı hiçbir sebep mevcut olma - dığı halde bir erkek ve bir kadın vatandaşın hususiyetlerini tetkik etmeğe kendisini zorladığım için beni afftıyacaktır. Binaenaleyh Siz susunuz. Siz, bayan...
Bu son sözü tam bir inzibat â - mirine uyar bir resmiyetle söyle - mişti. Rezzan, derhal ayağa kalk - maktan kendini alamadı.
— Oturunuz efendim... Siz, bu iki erkekle birlikte bir kavga - nın şahidi veya sebebi olarak hâkim huzuruna çıkmak ister misiniz?
— Çıkmayı tercih ederim, şü - phesiz.
— O halde size tavsiye ederim bayan, şoförle kavalienizin arası - nı bulmağa çalışınız.

Rezzan, en ufak bir tereddüt göstermeden cevap verdi:

— Buna lüzum görmüyorum e - fendim.

— Fakat... İyi düşünüyör mu - sunuz hanımefendi?

— Beraberinde bulunmayı ter - cih ettiğim bir arkadaşım için, tanımadığım ve tanımak istem - yeceğim bir vatandaşın şefaatin - dilenmekten, cürmü meşhûr hâ - kiminin karşısına çıkmayı tercih ederim efendim.

Zarif kadının son derece ahenk - li bir sesle söylediği bu sözler, Naciyi de şoförü de sevindirmişti.

Naci sevinmişti; çünkü bu jest kendisi için yapılmış bir fedakâr - lıktı.

Şoför sevinmişti; çünkü artık merkez memurunun, işi mahkeme - ye sevk etmekten çekinmeyece - ğini anlamıştı.

Memur, kadına saygılı bir bakış atarak zile bastı. Giren memura:

— Dosyayı çabuk hazırlanlar. - dedi - aşağıda araba var. Da -

vacı, suçlusunu da, şahidini de al - sın götürsün mahkemeye.

Bu davayı, böyle bir cürmü meş - hudu bir hâkim nasıl karara bağ - layabilirdi? Bin şahit ortasında iş - lenmiş bu cürmü iki esastan mü - rekkepti:

1 — Bir vatandaş darp.

2 — Polise hakaret.

Evet... Vak'aya iştirak eden polis memuru, dosyalar tanzim e - dilirken zabıt varakasına şöyle bir cümle ilâve etti: «İhmal etmemiştir».

«Memurun üniformasının iki düğmesini koparmış ve zabıtaya alenen hakaret etmiştir.»

Kâtip zabıt varakasını öku - yunca hâkim şoförü ayağa kal - dırdı:

— Anlat bakalım.

Şoför zabıt varakasında kendi - sinden bahsedene üç beş satırı, kav - gaın cereyan ettiği müddetten on dakika uzun süren bir zaman için - de ballandıra ballandıra şişirdi. Bunn polisin ifadesi takip etti.

İspanyanın madenleri eskiden beri etraftan istihayı celbedelmistir. Dünyaca meşhur olan madenler orada.

Zengin İspanya..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

Avrupada harp çıktı çıkışlı İspanya'nın ne suretle kat'i bir vaziyat alacağı meselesi de yakit yakit kendinden çok bahsettirmiş bir mevzu olup kalmıştır. Başlangıçta şöyle deniyordu: Dahili harp esnasında General Franco miher devletlerinden yardım gördü. Bilhassa İtalyanlara oraya "gönüllü" de gitti. Almanlar da yeni silahlarını orada tecrübe ettiler. Herhalde General Frankonun kazanmasında bu kadar müessir olan yardımları bir gün İspanyol Generali de bırakmaz, onlardan gördüğü iyiliğe mukabele eder.

Fakat daha İtalya harbe girmeyişi, Onun için General Franco bir gün miher tarafına geçerek harbe girecek olsa bile her halde onun için İtalyan gayrimuharip kaldığı zamanı intihap edecek değildir.

İspanyanın kat'i vaziyeti ne vakti alacağı bilhassa İtalya harbe çıktıkten ve Fransanın da Avrupa'ya mağlubiyetinden sonra daha nerak edilir bir mesele olmuştur. Akin İngiltereye karşı geçen sece girişilmiş olan taarruzların a- im kalmış olması, İtalyanın da eçen sonbahardan bu ilkbahara adar harbin pek çetin bir safhada karşılaşılmış bulunması üzerine İspanyanın da İngiltere aleyhine çıktıkten açığa bir vaziyet alması e nihayet miher devletleri tarafı- a geçerek harbe girip girmeyece- i meselesi çok söz götürür bir mevzu olmuştur. Lakin İspanya- a ötedenberi miher devletleri- e taraftar olanlarla olmyanlar rasında nasıl siyasi bir mücade- le yreyan ettiği malumdur. Miher vletlerle birlik olarak harbe gire- ek istiyenler eski İspanyanın abancılarının eline geçmiş yerleri- - yani Cebelittarik demek isti- yolar - bir an evvel kurtarmak -sının geldiğini ileri sürüyor- rdı. Yoksa yalnız dahili harp es- -sında miher devletlerinden göl- -müş «iyiliğe karşı iyilik» key- -eti mevzuu bahis değildir. Si- -sette, devletlerin münasebetle- -re herşeyden evvel menfaatle- -i hükmü olduğuna göre eski nettarlık duyguları İspanya- a politikasında bugün yegâne iessir olacak hallerden sayılmi- -bilir.

Em de İspanyol gururu dahili p esnasında yardımcı olan müllü- lerin o harp bittikten ra bir gün bile daha fazla İ- -yada kalmasına tahammül e- -memiştir. Bunların bir an ev- -cekilip gitmeleri için İspanyol- -erşeyi söylediler, İspanyol- -eteleri herşeyi yazdılar. O za- -ki nesriyatın bugünlerde yi- -hatırlanmasında az çok bir- -a vardır. O zaman General- -ko İspanyasına neden dolay- -vercilerin yardım ettikleri pek- -de mevzuu bahsolsaydık. İ- -ya matbuatı bununla meşgul- -ken aşağı yukarı şöyle deni- -lu:

İspanya herşeyden evvel bir- -at memleketidir. Fakat bunu- -cek el azdır. Arızinin % 20- -i ekilmemiş kalmıştır. Da- -harp ise bu vaziyeti büsbütün- -at etmiştir. Lakin toprağın altı- -n itibarile sanki bir hazine- -Zaten İspanyanın tarihinde- -len büyük büyük istilâların- -leri daha ziyade bu yüzden-

dir. İspanyanın demiri çok eski- -denberi meşhur olmuştur. Onun- - için silâhına güvenen gümiş, İ- -spanyayı istilâya teşebbüs etmiştir. Demir, kurşun, çinko, bakır, tene- -ke, civa, kükürt, nihayet gümüş, nihayet altın.. hepsi var. Sonra yeraltındaki kömürü unutmamak lâzımı. Eski zamanlarda İspanya'yı istilâya gidenler için belki bu madenlerin ne o kadar işletile- -bilmesi mümkündür, ne de buna lüzum vardı. Fakat bugün İspan- -yayı dost ve müttelif olarak be- -raberine alacak herhangi bir kuv- -vetli taraf oranın tabii servetlerin- -den, maden itibarile zengin olan mevaddı iptidaiyesinden büyük bü- -yük faydalar temin edebilecektir.

Bilhassa bugünkü harp malze- -mesi için bu madenlerden nasıl istifade edilebileceğinden çok bahsedilmştir. Hülâsa tarihin böy- -le vakit vakit yeniden beliden ve- -kayii vardır. Bir zamanlar o ka- -dar ehemmiyet kazanmış olan İspanya bugün de her tarafın na- -zari dikkatini kendine çekmekte- -dir.

İspanyada Somorrostro'nun de- -miri, Linaresin simli kurşunu, Rio- -Tintonun da bakırı bütün dünyaca tanınmıştır.

Sözün kısısı 936-38 dahili harp sırasında General Frankoya yar- -dım edenler için İspanyanın bu tabii servetleri hiç meçhul de- -ğildi. Bununla beraber yukarıda dendiği gibi İspanyol gururu bu yardımcılarından da kuşulanmış- -tır. Aynı İspanyol gururu eski İ- -spanyaya ait iken başkalarının e- -line geçmiş yerleri kurtarmak di- -ye bugün hareket geçmek ister- -se ne olacak? İngiltereye karşı harbe girmek, İngilterenin düş- -manlarına yardım etmek mesele- -lerini İspanyollar şimdiye kadar düşünmüş olsalar gerek.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenni- ler ve müşküller

İş arayan genç bir kız

Lise tahsilini bitirmiş genç bir kız, resmi ve hususî müesseselerde, yazı- hanelerde iş aramaktadır. İş sahipleri- nin Son Telgraf Halk sütunu vasıta- sıyla «Nebahet» ismine müracaatları rica olunur.

İş Arıyor

Ortamektepten bu yıl mezun olmak- ta bulunan çalışkan, himayeve muh- taç bir genç kanaatkâr bir ücretle kendisine her türlü iş aramaktadır. Talip olanların lütfen Sofularada Hat- tat Hilmi sokakında 12 numarada Sa- bana bir mektupla müracaatları rica olunur.

İki fakir genç kız iş arıyor

Orta mektebin 8 inci sınıfına kadar okuması, yazıları düğün, fakat eski harfleri ve daktilo bilmiyen 16 şar ya- şında iki genç kız hem fakir aileleri- nin kit geçimlerine yardım etmek ve hem de istikballerini mesailerile ha- zırlamak üzere mütevazı birer ücretle iş aramaktadırlar. Şimdiki kadar hiç bir vazifede çalışmamış, fakat çok muhtar bir vaziyette bulunan bu genç kızların müesseselerine almak suretiyle himaye etmek isteyen âliencap iş sa- hiplerinin Son Telgraf Halk sütunu «Nezih» ve «Behire» isimlerine mür- caat etmeleri rica olunur.

DEBİ ROMAN: 2

ir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

1935

Arcezanın loş, gölgeli salonu- lduran hınçhınç kalabalık, candan kalb sarısına tutul- ur gibi mahkemenin başla- nı bekliyorlar. Ak saçlı, uzun , çetin yüzlü, sert bakışlı a- uçlu yerinde ve süngüli jan- aların önünde oturuyor.

asım hiç oynatmıyor, ne ne sola, bakışlarındaki büt- iklik ve sertlik hakimlerin oturacakları kürsiye dikil-

a sıralardan hücrakı halin- ses işitiyor. Bu ses: Sarı- navi gözlü, güzel yüzlü, gü- rünlü kızın sesi.

İlerinde: Anacığım.

Babacığım...

Kelimelerinin kırık harf parça- ları var. Yanma oturanlar onun, suçlunun ve öldürülen kadının kızı olduğunu ağlayışından, inilti- lerinden, dudaklarından dökülen har kırıklardan anıyorlar. Fa- kat, uzaktakiler ona yalnız:

— Ağhyan kız..

Diyorlar, sarı saçlı, mavi gözlü, güzel yüzlü, güzel görünümlü kız.. diye bakıyorlar. Beş on dakika i- çinde hakimler salona geldiler.

Önde ağırceza reisi yürüyor. U- zun boylu; siyah ciibbesi kırmızı kadife yakalarının genişliği için- de elmacık kemiklerinin sertliği ve büyüklüğü kesilen hatlar halin- de göze çarpan uzun yüzlü, ge- niş omuzlu, dik bir adam. Yürü-

Biz bize

Hazin bir duy- gusuzluk

Emektar ve ihtiyar orta o- yunu san'atkarı Pişekâr A- sım Baba için, 18 Mayıs Pa- zar akşamı saat 21 de Fran- sız Tiyatrosunda bir jübile tertip edilmektedir. jübile- den maksat, bu kıymetli ve hayatını san'ate vakfetmiş ve bugün muztarip, yoksul bir halde bulunan ihtiyar in- sana yardım temin etmektir.

jübile işiyle uğraşan arka- daşların anlattıklarına göre, jübilenin biletiileri satışa çı- karıldığı halde, bugüne ka- dar pek az bilet satılmıştır. Halbuki, gazeteler, bu iş için bir hayli reklâm yapmışlar- dır.

Yıllarca uğraşmış ve san'- at uğrunda yıpranmış bir san'atkarın jübilesi karşın- da bu derece duyusuz kal- mak bir cemiyet için, hiç te iftihar vesilesi değildir.

San'atı sevenler, zengin- ler, müesseseler, Asım Baba jübilesi biletiilerinden almam- ıştır. San'ate ve san'atkâra de- ğer vermek bir cemiyetin medeni üstünlük ifadesidir.

Herhalde, Asım Baba jübile- si bu ihtiyar san'atkâra a- hır ömründe artık sefalet çektiirmeyecek bir muvaffa- kıyetle neticelenir.

BÜRHAN CEVAT

İnhisarlar Umum Müdürü

İnhisarlar Umum Müdürü Adnan Halet Taşpınar Ankara'ya gitmiştir.

DOKTOR DİYORKİ

Dişlerimiz hiç ihmale gelmez

İçimizde, kadımlar da dahil ol- mak üzere, acaba kaçımız dişle- rimize dikkat ederiz? Bir nisbet kurulsun, binde biri bulur mu? Meselâ sekerli bir şey yedikimiz, sıcak veya soğuk bir şey içtiğimiz zaman, hafif bir sızı duyar- sak, demek ki, çürümeye başlanmış vardır. Fakat sızı geçince, bunu unutturuz. Çürük yer gittikçe bü- yüdükten, kimbilir belki de alıp yürüdükten sonra aklımız başıma- za gelir. Kaldı ki, dişlerimizi bir- ağırsı ve sızısı olmasa bile, sende hiç olmazsa iki defa diş tabibine göstermeliyiz.

Bir defa her yemekten sonra «ılık su ile» dişleri ve diş etlerini, aralarını fırçalamak lesp eder. Kullandığımız diş macunlarına ve diş tozlarına da dikkat etmek lâ- zımdır.

İyi gıda almamak, fena cinsten yemek yemek, rutubetli yerde oturma, zihni yorgunluk ve de- vamlı hüzün, az sebze ve bol et yemek iskorpite yolu açabilir. Bu hastalık ise eğer tedavi edilmez- se, dişlerin dökülmesine sebep o- labilir.

Dişleri iğne ile karıştırmak, fun- dik vesaire ile sert şeyleri kır- mak diş minelerine zarar verir. Dişlerin sıhhati, midemizin sıh- hatı demektir. Midemizin sıh- hatı, bütün bünyemizin sıhhati de- mektir..

yüşünde, bakışlarında adaletin bütün otoritesi var.

Hâkimlerin salona girişi dinle- yicilerin ayağa kalkışı, ilk uğul- tu, yana öne, suçluysa, hâkimlere müddeiumumiye geriden hücrakı- ları gelen genç kıza bakışlar bittikten sonra reis, tannan, ku- lağı dolduran tok bir sesle suç- uya:

— Kalkmaz..

Dedi ve arkasındaki jandarma hemen onu omuz başlarından dürt- ti, aksağı, uzun boylu, çetin yüz- lü, sert bakışlı suçlu kalktı,

— Emriniz..

der gibi bekledi.

Hâkim sordu:

— Adınız?

— Vedat.

— Babanızın adı?

— Şahap..

— Kaç yaşındasınız?

— Kırk altı..

— Evli misiniz?

— Evli idim.

— Şimdi değil misiniz?

— Hayır! Karım önce elimden

MAHKEMELERDE:

Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli

“Babasından kalan parayı bitirdi de bu hale geldiyse enai derim!..”

Yazan: HÜSEYİN BENÇET

— Şunu görüyor musun, şunu?

Bunun babası eski nazırlardı. — Geç hanım, geç... Nerenin na- beter be... Nazır oğlu hali var mı zırı? Herifin haline bak. Benden şunda, baksana?..

— Ne oldum? Dememeli, ne ol-acağım demeli, Düşmez kalkmaz bir Allah..

— Öyle demezler.. Düşmez kalk- maz, bir hacıyatmaz derler.

— Alay etme yahu..

— İşin alay etmeyecek tarafını bırakmadın ki... Şunun kıyafet- ine bak bir kere... Hiç mi nazır oğlu görmedin? Nazır oğlu şöyle dursun.. Bizim mahallede mü- meyyizin oğlu var. Yolda buna rastlasa dilenci diye para verir..

— Bu da eskiden böyle değildi ya.. Sonradan böyle oldu. Sizin mümeyyizin oğlunun da sonunda ne olacağını kim bilir? Sonunda belki bundan da kötü olur.

— O olmaz.. Ne hinoglu hindir o... Ablamın çocuğunun yaşıdır. Onunla camı avlusunda ceviz oy- narlardı da biliyorum. Kazandı mı cevzileri alır, eve götürüp anne- sine para ile satardı. Kaybedince de, çocukları döver, cevzilerini geri alırdı. Onun adam olacağı, çocukluğundan belli idi..

— Canım ne olursa olsun.. Şim- di mümeyyizin çocuğıle mi uğra- şacağız?

— Yok hani sen söyledin de, benim de aklıma geldi. Peki, ne- den bu böyle oldu? Babası birşey bırakmadı mı? Nazır olur da, oğ- lunu böyle, sefil sergerdan mı bi- rakır? Nazır bu be, nazır..

— Bırakmadı değil be oğlum.. Bıraktı; bıraktı amma, bu adam olmadı. Adam olmyana, para ne yapmış, pul ne yapmış? Okumadı, yazmadı, çizmedi.

— Mademki parası var, ticaret yapaydı.. Bak herkes üç beş ku- ruşla ticarete başlayıp hanlar, ha- mamlar yapıyorlar. Vallahi ben şimdi elime, çok değil şöyle bir arada 25 lira geçirsem neler ya- parım... Evvelâ, şimdi mevsimi- dir, turfanda salatalık, domates- ten başlarım, yarın öbür gün ka- vunu karpuz, daha sonra taze ce- viz filân derken, kıza kadar yü- kümü tutarım. Kişin şöyle hafif tertip bir manav dükkânı.. Por- takaldı, elmaydı, falandı, fıstıkla derken zengin olur, iki seneye kal- maz koskoda apartman başlatır- dım.

Eğer sahidin buna babasından para kaldı da, yedi bitirdi, bu hale geldiyse, enai derim ona.. Bir şey- cikler demem. Paşa çocuğı hali var mı şunda Allah aşkına?..

— Paşa değil oğlum, Nazır oğ- lu..

— Nazır ne, paşa ne be? Hepsı bir değil mi?

— Bir değil ya.. Nazır nazırdır, paşa paşadır... O başka, o başka!

— Her neyse.. Nasıl bitirdi o paraları? Kumarla, kadınla, dal- kavukla filân mı?

— Yok canım.. Para kazanmak merakile.. Ben şöyle biraz uzak- tan tanırım. Önceleri üç tane ot- mobil aldı. İkisine şoför tuttu.. Birini kendi kullanıyordu. Şoför- ler madık attılar. Kendi kullan- dığı otomobili de duvara çarpıp parçaladı. Baktı olmuyor.. Hepsini etti. Ondan sonra birçok iş yaptı. Hiç biri tutmadı. En sonunda cam- bazlığa başladı.

— Vay anasını!.. Ulan bunda cambazlık yapacak kıyafet yok. Bu, doğru yolda yürürken sende- liyor. İpte, kazıkta nasıl yürür? — Öyle cambaz değil be! At cambazlığı..

— At cambazlığı da yapamaz.. O da iştir be! At cambazlığı ip cambazlığından kolay mı sanıyor- sun?

— Öyle değil be! At alıp satma- ğa başladı. Yarış atları alıp satı- yordu. Tabii anlamıyor attan fi- lân. O işte de kazıklamağa başla- dılar. İhtiyar, soluğan atları yut- turuyorlar.. Onda da zarar etti. Geçen gün, bir araba beygirini yarış atı diye sattırmışlar. 120 liraya almış. Sonra bir anlayana göstermiş.. Araba beygiri olduğun- u öğrenmiş. Geri vermek için gö- türmüş. Madrabazlar, dört beş kişi bir olup döğmüşler. Şimdi onları dava ediyor.

Hah, bak; işte mahkemeye gi- riyor. Gel gidelim de dinliyelim. Onlar yürüdüler. Ben de arka- larından yürüyüp mahkemeye gir- dim.

Davacı, cokey kıyafetine üzen- miş, spor ceketi, kilot pantolonlu, ayağı çizmeli mahmuzlu, dizka- pklarına kadar çamurlar içinde, orta yaşlı, biraz da anormal gö- rünen bir adamdı. Maznular, üç kişiydi. Davacı ayağa kalkıp an- latmağa başladı:

— Bendeniz, at tüccarıyım. Bun- lar bana, 120 liraya bir at sattılar. Halbuki, o at, elli lira bile etmez- miş. Bir anlayana gösterdim. «Et- mez!» dedi. Geri götürdüm. Üçü bir olup beni dövdüler. Davacıym.

Maznular kendilerini müda- faa ettiler:

— Efendim.. Bu, pazarda, Alıkı- ran, başkesendir. Elinde kırbaç, herkese hücum eder. Bize de hü- cum etti. Kendimizi müdafaa et- tik.. Bunu döğmedik.

Muhakeme, şahitlerin çağırıl- ması için başka güne bırakıldı.

Davacı ve maznular mahke- meden çıktılar. Biraz evvel, ko- ridorda arkadaşına davacının ma- cerasını anlatan adam, davacıya yaklaştı..

— Muhsin ağabey! dedi. Sen şu işi artık bırak. Bak, bunda da kandırıyorlar.

Davacı cevap verdi:

(Devamı 6 ncı sahifede)

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

I K D A M

B. Profesör Şükri Bayan «Alman- Fransız anlaşması» isimli bugünkü baş yazısında ezümler:

«Mareşal Peten mütareke esnasında «şeref ve haysiyete» münafı bir ha- rekette bulunmıyacağını mükerreden ifade eylemişti. Binaenaleyh eski mü- tetefik Britanyaya tarihinin yaşadığı en müşkül anlarında arkadan bir hançer splamak istemeyeceği tahmin oluna- bilir. Fakat bugünün şartları içinde hakiki bir Fransız — Alman anlaşma- sının bir ucu su veya bu şekilde Bü- yük Britanyaya karşı mütevaccih ol- mamak ta biraz zordur. Bu anlaşma- dan Mister Eden'in teassür duyması ve bu bapla endişe izhar etmesi hiç te haksız değildir» demektedir.

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Türkiyenin siyaset- ti» isimli bugünkü baş yazısında ez- ümler:

«Dünya harbinin ateşleri taraf taraf dalıbdak salarak devam ederken Türk milletinin kendi mevcudiyetini koru- maya ait gayret ve faaliyetlerinde az- mı bir uyanklılık ve en ileri feda- kârlık hisleriyle devam edecek şü- phesizdir ve zaruridir. Biz Türkler res- mi beyanatta olduğu gibi millet in- lakisinde de, bilhassa iki seneye ya- kın bir zamanın tecrübeleriyle de mü- eyyed olarak, yukarıda tekrar eyledi- ğimizden ibaret olan tamamiyle millî ve her mânâsıyla dürüst siyasetimizi takip edip gideceğiz.

Bu siyaset başkalarına nisbetle asla mütevacciz ve asla husumetkâr de- ğildir. Mevcudiyet ve istiklâlimize karşı gösterilecek hürmeti teşekküle, fakat aynı mevcudiyet ve istiklâlimize vu- kuv muhtemel her tecavüzü millî bir- liliğimizin hiç bir fedakârlıkla kaçın- mıyacak kuvvetli silâhıyla karşılaya- cağız.

T A N

B. Zekeriya Sertel «Vişi hükümeti ile Almanya arasında ayardanberi ce- reyan eden müzakerelerin nihayet Mareşal Peten ve hükümeti tarafın- dan Alman taleplerinin kabulü ile ne- ticeleendiğini» söylüyor:

«Anlaşmanın teferatı henüz ifşa edilmemiştir. Fakat bu anlaşmada Al- manların en büyük hedefi, Akdenizde Fransanın yardımını temin etmek ol- duğunda şüphe yoktur. Böyle olunca da, ortaya Fransanın Afrika İmpara- torluğu ve Suriyenin vaziyetlerini a- lırlarad eden yeni meseleler çıkaca- ğını kabul etmek lâzımdır» demek- tedir.

YENİ SABAH

B. Hüseyin Cahit Yalçın «Dikka- te şayan emareler» isimli bugünkü baş yazısında Almanyada halkın nihai zaferin bir türlü elde edilememesin- den mütevellit bir uyanklık ile alva- li daha realist olarak muhakeme e- lmiye başladığını beyan etmekte ve böhâre şunları yazmaktadır:

«Ahval ise Almanyaya içine- ce te ümit verici bir mahiyette değildir. Gittikçe şiddet kesbeden ve sık sık vukua ge- lmiye başlayan İngiliz bombardiman- ları Almanlara tehlikenin günden gü- ne ciddiyet ve ehemmiyet kesbettiğini inkâr kabul etmez surtte gösteriyor. Zaten her günkü hayat tahammül e- dilmez bir şekil almıştır. Beynelmilî zenginlere karşı harp açan Almanyada bugün yalnız zenginler gizli gizli karnı doyurabiliyorlar ve istediklerini buluyorlar. Fakat her fedakârlığa ka- tlanan halk perşan ve mahrum bir ha- yat sürüyor! Almanyâ bütün Avru- payı istilâ etmek derdi arkasında ko- şarken bütün askerî kaynaklarını se- ferber hale sokmuştur. Halbuki mut- tasıl askere ve fedakârlığa ihtiyaç ar- tıyor. Bu ardi arkası kesilmeyecek fe- dakârlığın, Amerikan yardımı da mü- essir bir rol oynamaya başladıkten sonra, ne kadar tahammül edilmez bir nisbet alacağı Almanların gözünden kaçamaz.

İşte Nasyonal Sosyalistler içindeki samimî ve gayri memnun zümreye bu mülahazalar da halk içinden bir çok taraftar toplamıştır. Neticede, muaz- zın bir kale gibi gösterilmek istenen Nasyonal Sosyalizm binası çürümeğe başlanmış ve çatlaklıklar göze çar- pmıştır. Bu, işin sonu değildir, fakat sonun başlangıcıdır.»

Japonya'nın vaziyeti

(2 inci sahifeden devam)

mektedir. Almanyâ, Amerikaya karşı Japonyanın daha serbest bir vaziyet alacağını ümit ettiği için- di ki Moskovada Japon - Sovyet paktının imzasını kolaylaştırmıştı. Bu ümit boşa çıkmıştır. Japon ha- ricieye nazırı üçlü miher kombi- nezununun tesanüdü hakkında birkaç beylik söz söyledikten sonra Japonya eski ihtar politikası- na geri dönmüştür. Esasen Mat- suoka tarafından Moskovadan ge- tirilen paktın Çine samil olmadığı anlaşılmış Japonya efkârı umumiye- sinde derin bir hayal sukutu be- lirmiştir. Şimdi Moskovâ ile Alman ya arasında daha yakın münase- betlerin kurulması ihtimali Japon gazetelerini endişeye düşürmü- ştür. Japon ordusunun fikirlerini nesrettiği bildirilen Kokumin ga- zetesini, bu endişeye tercüman ol- maktadır. Diğer Japon gazeteleri de Sovyetlerin muvafakati alm- dıktan sonra Avrupa işleri iki mi- her ortağı tarafından tanzim e- dilirken, Japonyanın Uzak Şarkta gittikçe daha derin bir bataklığa gömülmeğe olduğunu yazmışlar- dır. Bütün bunlar Japonyanın üç- lü pakt kombinasyonu içinde zıya- desile rahatsız olduğunu anlat- maktadır. Fakat bu politikanın mes'ul olanlar pakttan kolay ko- lay çekilemezler. Japonyanın mu- kadderatını idare eden askerî züm- re, Çin içinde öyle çıkmaza gir- mişlerdir ki sukut edinceye kadar bu çıkmaz içinde maceradan ma- ceraya sürükleneceklerdir.

R. SABIT

(Arkası var)

HİKAYE

Keşke kalsaydın!

Yazan: FAİK BERÇMEN

Süleyman, usta ve kurnaz bir hırsızdı; şimdiye kadar katilen izini belli etmemiş ve bir defa bile yakayı ele vermemişti. Onun prensibi «tek başına çalışmaktı. Zira biliyordu ki iki kişi arasında olan bir sırı, mutlaka bir üçüncüsü ve dördüncüsü ilâh öğrenir..»

O, gireceği evleri haftalarca tarassut eder, ev sahiplerinin bütün itiyatlarını ve tarzı hayatlarını öğrenmiye uğraşarak işini, tam zamanında bitirirdi.

Şimdi bir haftadan beri Ayazpaşada büyük bir apartmanın üçüncü katını tarassut etmekteydi. Bu apartmanda oturan kiracılar epey zengine benziyorlardı. Bir kari koca idiler. Bir gece, apartımında kimsenin bulunmadığı bir saati seçerek içeri daldı ve soluğu üçüncü katta aldı.

İçeri girince bütün ümitleri suya düşmüştü. Apartıman modern bir şekilde döşenmişti, ve öyle ağır gümüş takımları ve buna benzer antika ve kıymetli eşya yoktu. Yaptığı bu enayiliğe epeyce sinirlenmiş bir halde çıktı.

İkinci katın kapısına yaklaşıncaya gayri ihtiyari durdu, boş dönmek istemiyordu, kapının ziline bastı, biri çıkarsa yanlış gelmiş olduğunu söyleyerek özür dileycekti. Şansı yardım etti ve kapının ziline bir kaç defa bastığı halde kimse görünmemişti. Şu halde tam fırsatı. Hemen maymunucuğu ile kapıyı açıp içeri daldı. Burada umduğunu bulmuştu. Yatak odasında şişkin bir cüzdan ve altın bir saat ele geçirmişti. Ye-mek odasında da gümüş takımlarını cebine yerleştirdi, ve sonra daha başka şeyler aranırken dâ-varda bir resim gözüne ilişti. Bu ev sahibinin resmiydi. Teccessüs saikasıyla yaklaşıp bakınca ağı hayretten ap açık kaldı: Bu babasının resmi idi.

Süleyman elinde babasının resmi olduğu halde kendini bir san-

Bugünün mevzularından: Beşinci kol nedir, nasıl muvaffak olur?

Yazan: İskender F. SERTELLİ

(Muharrir arkadaşımız İskender F. Sertelli «Beşinci kol karşı altıncı kol» isimli bir broşür neşretmiştir. Tarihçi arkadaşımız bu eserinde, dünyanın fevkalâde ahvali karşısında «Sükût» un ne kadar ehemmiyetli olduğuna bilhassa işaret etmektedir.)

Bu büroşürde bir takım tarihî vak'alarından misaller getirilmektedir.

Çok enteresan bulduğumuz bu eserden bir yazıyı aşağıya alıyoruz:)

5inci kola karşı 6ncı kol

— SÜKÛT KOLU —

Varşovanın Almanlar tarafından muhasara ve bombardıman edildiği günlerde, İngiltere Başvekilî Çemberlainın Avam Kamarasında, düşmanın kurdugu Beşinci kola karşı, altıncı bir kol - Sükût kolu - teşkilini teklif ettiğini hatırlıyoruz. İngiliz mebusları o zaman bu teklifi: «İngiliz milleti icabında susmasını bilir ve düşmanın işine yarayacak bir kelime sarfetmez.» müdafaasile reddetmişlerdi.

Her memleketinde sinsi sinsi çalışan (beşinci kol) o memleketi içinden fethetmek isteyen gizli bir kuvvettir. Bu kuvvetle mücadele etmek her vatandaşın vazifesidir.

Umumiyen her taşın altında, beşinci kola mensup bir mahlûkun saklandığı böyle bir zamanda, işimize çok yarayacak olan (Altıncı kol) a şiddetle ihtiyacımız vardır. Sinir harbi uzadıkça, insanlar iradesi hairinde ve şurada burada, bir takım mütealemlerine mecbur oluyor. Umumi yerlerde münakaşalar yapıyor ve bu arada noktai nazarı muhatabına kabul ettirmek kasdile küçük, büyük, ehemmiyetli ehemmiyetsiz bütün bildiklerini söyleyiveriyor.

Polonyada casusluk eden bir nazi fedaisinin en mühim muvaffakiyeti: Halkın neler konuştuğunu, neler düşündüğünü günü gününe anlayıp dinliyerek bunları kendi hükûmetine bildirmek olmuştur.

Lokantalarda, gazinolarda, tramvaylarda hasılı umumi yerlerde meselâ bir askerlin nereden gelip nereye gittiğini, hangi kıt'aya mensup olduğunu ve bu kıt'anın nerede bulunduğunu çok ehemmiyetsiz gibi görerek arkadaşına haber verirken, arkasında veya sağında solda bir casusun bulunduğu daima düşünmeli ve susmalıdır.

Sükûtun altın yerine geçtiği bir devirde yaşadığımızı unutmamalıyız. Osmanlı tarihinde Dördüncü Murad devrinde de İstanbul şehri casus istilasına uğramıştı. Sultan Muradın hazırladığı ordunun hedefini Avrupalılar anlamak istiyordu. Sultan Muradın, İran seferi için hazırladığı orduyu Avus-

SİNEMA

İdeal kadın

KLARK GABL'e GÖRE: — Kocasının lâtifelerine gül-mek.

— Kocasının habersiz getireceği misafirler için, evde daima bir şey bulundurmak.

— Kendi zevkine, fakat birazda kocasının zevkine göre giyinmek.

— Çocuktan bahsederken: «Kocasına sen anlamazsın» dememek.

— Fazla masraf münakaşası edilmek, filânla filân misal gös-termemek.

RIŞAR GRİN'e GÖRE: — Güzel olmaktan ziyade, sem-patik olmak.

— Kocasının ehbablarını sev-mek.

— Evdeki her çeşit tefferruat için kocasının fikrini sormak.

— Kocası akşam eve dönüşte kendisini kucaqlamasını unuttu-ise, kafa tutmamak.

Çocuk artistler

Amerikada, küçük yavrularını sinema yıldızı yapmak için, bir çok anneler can atarlar. Malûm-ya, bu ufaklık tefecik artistler analarına, babalarına dünyanın parasını kazandırıyorlar.

Şirley Templ mukavelesini yemlemiş galba ki, annelerinin kâlp-leri yine heyecanda imiş. Şirley den başka joas Karrol (8 yaşı-nda), Kardin Li (5 yaşında) film artisti olmuşlar..

Acaba çocukların sinema yıldızı olmaları müsaade etmeli mi, etmemeli mi? Bu mesele seneler-den beri Amerikada münakaşası edilir, durur. Anneler: «Nâçin bizim çocuğumuz da muvaffak ol-masın?» dedikleri için, açık göz-ler derhal «Çocuk sinema artisti namzetleri» yuvaları açmışlardır.

Anneler, etek dolusu para ve-rerek, çocuklarını müesseseler-le teslim ederler. Müesseseler, fi-limde en ziyade beğenilen mimik-leri çocuğa öğretir. Holivutta, Los Angeles'de böyle hususî mektep-ler çoktur. Fakat sinema mües-seseleri senede filimlerinde isti-fade etmek için bu çocukların bin tanesinden ancak beş tanesi anga-je etmektedirler. Kadın cemiyet-leri yavrulara çekitirilen bu ızdı-raplara karşı, ne zaman da beri isyan halindedirler. Fakat bir a-na için bile para, çocuğundan tat-lı olunca, isyanları bir netice ver-miyor.

Bekri Mustafa

Yazan: OSMAN CEMAL KAYGILI

Tefrika No: 61

Kırk yıllık Bekri Mustafa nasıl efendiniz olurmuş sizin?

kendinin nerede olduğunu, bir tür-lü seçemiyordu. Karşısında harem ağaları, çavuşlar, elpençe divan duruyorlardı. Şaşkın şaşkın etrafı, bir hayli süzdükten sonra on-lara sordu:

— Sormak ayıp olmasın amma, burası neresi, sizler kimlersiniz?

— Burası sarayı şahaneiz, biz-ler de kullarınız değil miyiz?

— Ne dediniz, ne dediniz?

— Yuratsı sizin sarayınız, bizler de sizin kullarınız sevkettim!

Mustafa, acaba başım yerinde duruyor mu? diye elile başını yok-duktan sonra:

— Ben Bekri Mustafa değil mi-yim yahu?

— Estâfirullah efendimiz!

— Nasıl Estâfirullah!

— Estâfirullah, estâfirullah!

Bu sefer, acaba rüya mı görü-yorum? diye bir müddet gözle-rini kapayıp tekrar açarak kendi kendine:

— Pek rüyaya benzemiyor bu iş amma.. (tekrar onlara dönerek): — Alay! bırakın yahu, burası neresi!

Ötekiler alay için, hep birden: — Üsküdar'da Bülbülderesi!

— Haydi be sizde, Üsküdar'daki Bülbülderesinde böyle şatafatlı konak ne arar? Doğru söyleyin, burası neresi?

— Sarayı hümayununuz efen-dim!

— Ya ben kimim?

— Şevketli efendimiz!

— Anlaşıldı, ben sapıtıyorum galibâ!

— Allah esrgesin efendimiz, o nasıl söz?

— Öyleyse siz sapıtıyorsunuz!

— Biz doğru söylüyoruz!

— Yahu, çıldırtmayın beni, kırk yıllık Bekri Mustafa, nasıl şev-ketli efendiniz olur sizin?

— Estâfirullah efendimiz, estâ-firullah!

Yataktan fırlayıp etrafı süzerek: — Benim elbiselerim nerede?

— Berikiler gayet mükellef bir padişah elbisesi getirerek Musta-fafaya verdiler.

— Bunlar da nesi?

— Elbiseleriniz!

— Canım, ben kimim yahu!

Artık kendisine fazla söz söy-letmeden bu mükellef elbiseleri zorda Mustafaya giydirdiler, ken-disini bir tahtarevane bindirip sa-rayın her tarafını gezdirdiler. Son-ar da getirip yalandan bir tahta oturtular. İşte o vakit Mustafa ellerini kaldırıp:

— Yarabbi dedi, sana karşı ku-surum, günahım çok; beni affet, anlaşılan ben artık adamakıllı sap-ıtılmış, zırdeli olmuşum, beni ya-kalayıp tımarhaneye sokmuşlar. Burası muhakkak tımarhane, fakat delilik icabı olarak bana sa-ray gibi görünüyor. Bu etrafım-dakiler de birer gillâbici.. Ya-rabbi, vâkıa ben sana karşı kusur, günâh sahibiyim, fakat beni bu derecelere getirecek, zır deli ede-cek kadar büyük bir kabahat ve günâh nedir acaba? Şimdiye kadar ömrümden kimseye bir fena lik etmedim, herkese elmden ge-len iyiliği yapmaya çalıştım. Böy-le ken bu başıma gelen felâket ne-dir benim?. Allahım, beni affet,

bana acı, evde bir zavallı hatun-lu seçemiyordu. Karşısında harem ağaları, çavuşlar, elpençe divan duruyorlardı. Şaşkın şaşkın etrafı, bir hayli süzdükten sonra on-lara sordu:

— Sormak ayıp olmasın amma, burası neresi, sizler kimlersiniz?

— Burası sarayı şahaneiz, biz-ler de kullarınız değil miyiz?

— Ne dediniz, ne dediniz?

— Yuratsı sizin sarayınız, bizler de sizin kullarınız sevkettim!

Mustafa, acaba başım yerinde duruyor mu? diye elile başını yok-duktan sonra:

— Ben Bekri Mustafa değil mi-yim yahu?

— Estâfirullah efendimiz!

— Nasıl Estâfirullah!

— Estâfirullah, estâfirullah!

Bu sefer, acaba rüya mı görü-yorum? diye bir müddet gözle-rini kapayıp tekrar açarak kendi kendine:

— Pek rüyaya benzemiyor bu iş amma.. (tekrar onlara dönerek): — Alay! bırakın yahu, burası neresi!

Ötekiler alay için, hep birden: — Üsküdar'da Bülbülderesi!

— Haydi be sizde, Üsküdar'daki Bülbülderesinde böyle şatafatlı konak ne arar? Doğru söyleyin, burası neresi?

— Sarayı hümayununuz efen-dim!

— Ya ben kimim?

— Şevketli efendimiz!

— Anlaşıldı, ben sapıtıyorum galibâ!

— Allah esrgesin efendimiz, o nasıl söz?

— Öyleyse siz sapıtıyorsunuz!

— Biz doğru söylüyoruz!

— Yahu, çıldırtmayın beni, kırk yıllık Bekri Mustafa, nasıl şev-ketli efendiniz olur sizin?

— Estâfirullah efendimiz, estâ-firullah!

Yataktan fırlayıp etrafı süzerek: — Benim elbiselerim nerede?

— Berikiler gayet mükellef bir padişah elbisesi getirerek Musta-fafaya verdiler.

— Bunlar da nesi?

— Elbiseleriniz!

— Canım, ben kimim yahu!

Artık kendisine fazla söz söy-letmeden bu mükellef elbiseleri zorda Mustafaya giydirdiler, ken-disini bir tahtarevane bindirip sa-rayın her tarafını gezdirdiler. Son-ar da getirip yalandan bir tahta oturtular. İşte o vakit Mustafa ellerini kaldırıp:

— Yarabbi dedi, sana karşı ku-surum, günahım çok; beni affet, anlaşılan ben artık adamakıllı sap-ıtılmış, zırdeli olmuşum, beni ya-kalayıp tımarhaneye sokmuşlar. Burası muhakkak tımarhane, fakat delilik icabı olarak bana sa-ray gibi görünüyor. Bu etrafım-dakiler de birer gillâbici.. Ya-rabbi, vâkıa ben sana karşı kusur, günâh sahibiyim, fakat beni bu derecelere getirecek, zır deli ede-cek kadar büyük bir kabahat ve günâh nedir acaba? Şimdiye kadar ömrümden kimseye bir fena lik etmedim, herkese elmden ge-len iyiliği yapmaya çalıştım. Böy-le ken bu başıma gelen felâket ne-dir benim?. Allahım, beni affet,

tedbir, bir çare taharrisile meş-gul bulunuyorlardı.

Hattâ, Türklerle karşı ihtiyatsız-ca hareket ederek neticesinde mağ-lûbiyeti kat'iyeye düşmemek ve en ziyade de Yıldırım Beyaz'dın fikir ve maksadını keşfetmek için Bulgaristanın tahliyesini istihkam vesilesile Yıldırım Beyaz'dı bir murahhas göndermek sevdasına düştüler.

Macar kralı nihayet Bursaya bir murahhas yolladı. Bursa sarayı Bulgaristan ve Sırbistan seferle-rine ait ganimetlerle doluydu.

Macar kralının murahhası, Bul-gar ganimetleriyle dolu bir odada padişahın huzuruna kabul edildi.

Murahhas Yıldırım Beyaz'dın huzuruna çıkarak Balkan memle-ketlerinin nasıl bir hak ile zapt-e-dilmiş bulunduğunu sual eylediği zaman Yıldırım Beyaz'd asla itti-dalini bozmadan babayığit bir tavırla elini duvarlarda asılı bu-lunan silâhlara uzatmış ve:

(Arkası var)

ŞARK Sineması

MARTHA HARELL - THEO LINGEN

Paul Horbiger ve Gelli Finkenzeller

tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan ve hergün Valslerle şarkılarını ahenlikle salonu baştan başa doldurarak râğbeti umumiye maz-har olan

OPERA Balosu

Süper filminin 2nci zafer haftası başlıyor

NE YEMEK YAPAYIM?

Kirazlı tart

Malzeme: Yarım kilo kiraz, yarım çay fincanı toz şekeri, yarım çay fincanı yağ, iki çay fincanı un bir kahve kaşığı tuz, yarım bardak süt, bir çay kaşığı tarçın.

Yapılış: Un ile tuzu karıştırma-lı, bir kâse içine koyarak ortasını çukurlaştırmalı, içine yağ ve sü-tü koymalı. Elle azar azar etra-fındaki unu ortaya çekerek ka-rıştırılmalı, yoğurulmalı.

Bir kaç defa katlayarak tekrar elle işlemeli. Nihayet un serpil-miş bir tahta üzerinde açmalı, yu-

Bu akşam Şehzadebaşı TURAN sinemasında

Tiyatro - Varyete - Sinema

San'atkar NA SİT ve arkadaşları ve KAZBEK MURAT Varyetesi.

İKİ ÇİÇEK BİR BÖCEK Komedi 3 perde

Sinemada iki büyük film birden:

1 - GÜZEL KIZLAR PARİSE

MELVYN DOUGLAS — JOAN BLONDEL

2 - ŞEYTANİ ŞUA

Büyük macera filmi

17 MAYIS CUMARTESİ AKŞAMI

Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında: Beşiktaş Ç. E. K. Menfaatine

HAZIM ve Şehir Tiyatrosu San'atkarları	MUALLÂ İŞİLAY ve arkadaşları	HALİDE Pişkin ve arkadaşları	İSMAİL Dümbüllü ve arkadaşları

Misli görülmemiş ve görülemeyecek büyük müsamer

Son Telgrafın Tarihi Tefrikası: 64

TUNA BOYUNDA

TÜRK ORDULARI

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Olivera onu baştan çıkarmıştı

Deyince, Yıldırım Beyaz'd, der-hal toparlandı. Cücesinin dediği doğru idi. Ortada ger'i muamelâtı görecekti kalmıyordu.

Yıldırım bunun üzerine Vezir-azam Ali paşayı çağırdı. Kadı-ları yakması hususundaki emirini geri aldı.

Fakat, bundan sonra tek bir ka-dının değil rüşvet almak, ağzına şifini bile aldığı görülmedi.

Yıldırım hakinas ve uluvvâce-nap sahibi bir şahsiyetti. Onun devri saltanatında en küçük bir hata affolunmazdı.

Yıldırım fevkalâde mütebit ve zalim olmakla beraber, âdildi. Zul-mü, zalimlere idi.

Fakat Yıldırım ecdadı gibi içki içmez ve saray dedebeside bilmez-ken güzel Oliverayı sarayına al-dıktan sonra herşeyi yapar oldu.

Yıldırım Oliveranın cemaline âşaktı, müptelâsı idi. Sözünden çıkmadığı için anın ısrarlı şarap içmeğe başlamıştı.

En büyük kusuru gece gündüz sarhoş olmasıydı. Güzel Olivera onu baştan çıkarmıştı. Fakat, böy-le olmakla beraber hiçbir vakit

umuru devlete hizmette, sefer'er-den geri kalmakta kusur etmezdi.

Sarhoşluğu, hoşnutsuzluğu mu-cip oluyordu. Ecdadı zamanında böyle haller görülmediği için u-lema, Yıldırımın bu halinden müş-tekiydi. Osmanlı sarayına ve Os-manlı hanedanı arasında böyle mez-mum geyleyin girmesini istemiyor-lardı. Halka da hoşnutsuzluk ge-tiriyordu.

Bursada Ulucamiin inşası bitmiş-ti. Binayı seyir ve temâşaya gelen padişah, meşhur ulemeden ve me-shâyhten Emir Buhariye hitaben:

— Şeyhim camiin bir noksanı var mı?

Deyince, Buhari çekinmeden şu cevap verdi:

— Var padişahım!

— Nedir?

— Camiin dört köşesine dört a-det meyhane ilâvesi lâzımdır.

— Dedi.

Yıldırım, darbenin kendisi ile ha-vale olduğuna hissedince ga-zabını gizledi ve soğukkanlılıkla sordu:

— Binaullah ile meyhanenin na-sıl tevfiik edilebileceğini izah e-der misiniz?

Dedi.

Yıldırım, Buhariyi ilzam edip cevapsız bırakmak ve hakkından gelmek istemişti. Fakat, Emir Bu-hari cevabını verdi:

— Asıl binaullah vücüdü beşer-dir. Cami ise mahlûk binasıdır. Hâlık binası olan vücüdü beşer mûskirat ile ifna edilmek gibi e'fâl meydanında dururken mahlûk binasının meyhane ilâvesinin ana nisbeten ne ehemmiyeti olabilir?

Emir Baharinin cevabı müthiş-ti. Yerden göğe kadar mantıktı.

Padişah, onu ilzam ederek hak-kından gelemeyi derken kendisi mûlzem olmuştu.

Şer'i tokatı yiyen Yıldırım, şey-hin katline emredememiş, yanun-dan uzaklaşmıştı.

Yıldırımın bundan sonra ağzı-na bir katre bile şarap ve mûski-rat koymadığı, tövbe ettiği bazı tarhlerimizde yazılır.

TUNA BOYUNDAN TUNA ÜSTÜNE TAŞAN TÜRK ORDULARI

Yıldırım Beyaz'd, Kosva mey-dan muharebesinde dehâsını ve askerlik iktidarını filen isbat et-mişti. Yıldırım aynı zamanda şah-san kahraman ve cengâverdi. Or-dusile beraber bir nefer gibi yalın kılıç düşmanla gırtlak gırtlığa harbederdi.

Kosva meydan muharebesinden sonra, Macarlar korku içinde ka-lıdılar. Tehlike kendilerine gelip çatmak üzere idi.

Türk orduları Bulgaristanı zapt ve ılgal ile bir yakadan Tuna bo-yuna ayak basmışlardı. Bu gidileş çok gemedi Tuna üstüne taşa-cakları muhakkaktı.

Macarlar, yalnız başına Türk-le-rin hakkına gelebileceklerini bildikleri için hristiyanlıktan im-dad ummak ve büyük bir Ehlisalıp ordusu vücade getirmek için te-sebbüsa giriştiler. Bir yandan da Bizans İmparatoru gayet gizli o-

larak hristiyan âlemini körüklü-yordu.

Fakat Bizans İmparatoru korku içindeydi. Bizanslılar Yıldırım'dan havfediyorlardı.

Sırlar ve Macarlar, Türklerden Kosva meydan muharebesinin a-cısını almak ve ahzışar eylemek iç-in harekete geçtiler.

Fakat bu arzularını kuveden fi-le girecek kuvvet ve kudretten mahrum bulunmuş olduklarından Türklerle harbetmek için daima fırsat gözetmekte idiler ve Tür-kler aleyhine bütün Avrupa devlet-lerini teşvik eylemeğe çalışmakta idiler.

Hususile Bulgaristanın Türkler eline geçmesi Macar kralı Siziş-mandı büyük bir endişeye dü-şürdü.

Türklerin mütemadi galibiyet-leri hristiyanların kulaklarını çın-latma müteessir oluyordular.

Macarlar, tehlikenin kendileri üzerine gelmekte olduğunu sezdik-lerinden Türklerle karşı daima bir

Son 24 Saat İÇİNDEKİ HADİSELER

Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır.

İşleri eden: Muammer Alatur

İngiliz Hariciye Nazırı Eden, Suriyedeki tayyare meydanlarına otuz kadar Alman tayyaresinin inişi hakkında Avam Kamarasında beyanatta bulunmuş.

Eden demiştir ki:

— İngiliz hükümetinin elde ettiği muassal malumatı Suriye meydanlarından merhale olarak istifade etmelerine müsaade etmediklerini göstermektedir. Bizim Suriye Büyük Britanya hükümeti Suriye tayyare meydanlarını bu Alman tayyarelerine karşı bulundurulması için tam tahakkük vermiştir. Fransız hükümeti, bu vaziyetin mes'uliyetini kendine kurtarmaz. Aliman emirleri üzerine Fransa hükümetinin bu uçlara müsaade etmek suretileri yaptığı hareketi müteakke şartlarına açıkça gayirdir. Ve Fransız hükümeti, girişim olduğu taahhütlerle tutulmaz.

Bu beyanat, İngiltere hükümetinin takip edeceği hattı hareketi bütün vuzuho ile aydınlatarak telâkki edilmektedir.

Avam Kamarasında bir mebus, Fransa, Milletler Cemiyetinden bir üyeye, elinde bulundurduğu Suriye mandasının da mevzuabahsölup olamayacağını sor-

muş, nazır bu telmihi kıymetli olarak tavsif etmiştir.

Röyter ajansı şunları söylüyor:

— Suriye vaziyetinin tehlikeleri zaman zaman belli idi ve İngilizlerin Alman tazyiki karşısında bir hareketi çok yakından takip ediliyordu. İstikbalde vaziyetin nasıl inkişaf edeceğini derinlemesine tahmin etmek mümkün değildir. Fakat Fransız - İngiliz münaasebeleri daha ziyade bozulacak olursa, bunu Vişi hükümeti isteyecektir.

Suriye yolu ile İrak'a gelen tayyarelerde Alman işareti yoktur. İngilizlerin yalnız mütehassısları ve pilotları hamil bulunduğu bildirilmiştir.

SURİYEDEKİ TAYYARE MEYDANLARI

Ankara Radyo gazetesi, Almanların bilhassa Şam ve Halepteki tayyare meydanlarından istifade etmediklerini bildirmektedir. Suriyede muhtelif küçük hava meydanlarından maada, gayet büyük ve modern dört hava meydanı vardır. Alman tayyarelerinin Suriye ve Rodos adalarından geldiği tahmin edilmektedir.

Suriyeden geçen Alman tayyareleri Bağdada gelmişlerdir. Bağdatla İrakın diğer yerlerinde ve Suriyede Alman subayları üniformalarla dolmaktadır.

MAREŞAL PETENİN FRANSIZLARA HITABI

Mareşal Peten dün akşam radyoda Fransız milletine hitaben bir beyanatta bulunarak, bilhassa demiştir ki:

— Amiral Darlan'ın Hitler'le mütemin esas itibarıyla tasvip etmediğini Ben görüşme istikbalini yolum aydınlatmıştır. Siz Fransızlar bugün mevzuu bahsölup şey, bir geref ve millî menfaat yolum beni, gizli fikirler beslemek için takip etmektedir. Cereyan etmek olan müzakereleri netice - indirilebilirsek, Fransa mağlûbiyetini itikham edilecek ve dünyadaki büyük Avrupa ve müs - lemleke devleti mevkilini muhafaza edecektir.

RUDOLF HESS MUAMMASI

Rudolf Hess muamması hâlâ tahmin edilememiştir. Dün Avam Kamarasında Başvekil Çörçil de bu muammasa ümit ediliği gibi tenvir edilecek geniş beyanatta bulunmamış dede demiştir ki:

— İlk fırsatta icabeden malumatı vereceğim. Fakat fırsatı intihar ederken umumî menfaatleri gözönünde tutacağım.

İngiliz gazeteleri bu meseleden bahsederken şu malumatı veriyorlar:

Rudolf Hess, indigi mintakadaki çiftçilerle konuşurken Almanya'da katılanlar mahrumiyetleri kaybetmiş ve İngiliz hava kuvvetlerinin bombardmanları yüzünden Alman milletinin büyük bir nevmid ve telâş içinde bulunduğunu söylemiştir. Anlaşıldığı

Vişi hükümeti, Alman tayyarelerinin İrak'a geçmek üzere, Suriyedeki Fransız tayyare üslerinden istifade etmesine müsaade etmiştir. İlk olarak otuz kadar Alman tayyaresi Suriyeye gelmiş ve İrak'a geçmiştir. İngilizler, bu vaziyete karşı alacakları tedbirlerin neticelerindeki mes'uliyeti Fransızlara bırakmaktadırlar.

na göre, Hess, Dük Hamilton'a çok mühim bir mesajı hamil bulundugunu ve Dük Hamilton'un, Mark Douglas Of Clydesdale bulundugu zamandan iyi tanıdığını ve İskoçyaya doğru Hamilton'un malikânesine inmek üzere uçtuğunu ve Dük'e bildirileceği mühim haberleri olduğunu ilâve etmiştir. Hess bu haberlerin İngiltere için büyük istifadeyi haiz bulunduğunu ve İngilizlerin şimdi Almanya'da hâkim olan istibdadı devirmesine yardım edeceğini söylemiştir. Hess, Almanyadan uçmak için hazırlıklarını büyük bir ihtimamla yaptığını beyan etmiştir. Hâmil bulundugu harita Hess'in bu sözlerini teyit etmektedir. Hess'in yolu nutayin ile kullandığı harita üzerinde çizilen dairelerin hepsi, uçuş istikametinin Dük'ün mali kânesi olduğuna delâlet etmektedir. Hedefinin bu kadar yakınında yere inmesi, Hess'in mahir bir pilot olduğunu göstermektedir.

Hess, Alman milletinin harpten baktığını da söylemiştir.

Üç Alman levazım gemisi

(1 inci Sahifeden Devam)

ni tutuşturulmuşlardır. Bir avcı tayyaresi düşürülmüştür.

İngiliz tayyareleri sabahleyin Manş sahillerindeki müteaddit Fransız üslerine hücum etmişlerdir. Denizdeki düşman vapurları mitralyöze tutulmuştur. Bir vapur tutuşturulmuş ve diğer bir tayyare düşürülmüştür.

İngiliz tayyarelerinde zayıt yoktur.

Suriye yolu

(1 inci Sahifeden Devam)

hatib, Mareşal Peten'in son nutkundan sonra artık Fransa namına konuşmak hakkını kaybettiğini, Vişi hükümetinin hareket ve hissiyatının Fransız milletinin hissiyatından ayrı olduğunu söylemiştir.

Mareşal Peten, bu nutkunda, Fransız hükümetinin Almanlara verdiği müsaadehen hiç bahsetmemiştir.

Amiral Darlan da verdiği sözler hâlfına, Suriye hakkında hususî taahhütlerle bulunmuştur.

Ruzvelt Vişi hükümetini ikaz etti

Vaşington, 16 (A.A.) — Amerika Cümhuriyeti Ruzvelt, Fransız - Alman anlaşmasına karşı Vişi hükümetine ikazda bulunmuştur.

Vişideki Amerika sefiri Amiral Lihî dün Mareşal Petenle görüşmüştür.

Vapur biletleri

(1 inci Sahifeden Devam)

tabrik olunan yüzde otuz tenzilatı, azimet ve avdet biletleri küçük bir fark tediyel olarak bir ay daha uzatılacaktır. Yüzde elî tenzilatı İzmir Fuarı biletleri müddeti bu yıl Fuarın açılmasından on gün evvel başlayacak fakat Fuarın son günü bitecektir.

Gerek yolcu ve gerek yük navlun ücretleri badema mill esasına göre tesbit edilecek, fakat mill uzadıkça ızerette tenzilat yapılacaktır. Hava yıcı zaruriye maddelerinin nakliyatında da esaslı tenzilat yapılacaktır. Motorlere rekabet düşüncesi de tariflerden kaldırılmaktadır.

Hem suçlu, hem güçlü

Mahmutpaşada Fıllî mağazası sahibi Karakaş isiminde birinin dükkânında altmış kuruşa satılması icabeden basmalardan doksan satıldığı görülerek dün burada bir cürmümeşhut yapılmıştır. Fakat bu esnada mağaza sahibi kontrol memurlarından birinin cebine 120 lira koymuştur.

Karakaş bu suretle hem ihtikâr ve hem de rüşvet suçile yakalanarak Adliyyeye tevdi olunmuştur.

Meyhanede kavga

Pangaltıda Ergenekon cadde-sinde 58 numarada meyhaneci İsmail meyhanesinde balıkcı Arap Veysselle kavga etmiş ve İsmail şarap bînlîğini Arap Veysselin kafasına indirerek yaralamıştır.

Son Telorafılar

Fransaya mal götürecek Amerikan vapurları

Vaşington 16 (A.A.) — Stefani ajansından:

Vaşington hükümetinin Fransaya mal götürecek olan vapurların hareketlerini tehir etmiş olduğu öğrenilmiştir.

Bu haber, Vişideki Amerikan sefirinin Mareşal Peten'e Fransa ile Almanyaya arasında mesai birliği yapılmasına matuf her teşebbüsün Amerikaya karşı hasmane bir hareket telâkki olunacağını ihtar etmiş olduğu suretinde radyolarla yapılmış olan neşriyatı teyit etmektedir.

Suriyedeki Alman tayyarelerine karşı harekât başladı

Londra 16 (A.A.) — B.B.C. Burada öğrenildiğine göre Suriyede bulunan Alman tayyarelerine karşı dün harekât başlamıştır. İngiliz tayyareleri, tayyare meydanlarında bulunan Alman tayyarelerine hücum ederek birçoklarını tahrip veya hasara uğratmışlardır.

İNGİLİZ GAZETELERİNİN NEŞRİYATI

Londra 16 (A.A.) — Bütün Londra matbuatı Edenin Suriye hadiseleri hakkındaki ifşaatı hakkında mütealeleler serdetmektedirler. İngiliz gazeteleri Vişi hükümetinin tarzı hareketi hakkında infiallerini izhar ediyorlar.

Almanyada gıda maddeleri arttırılıyor

Berlin 16 (A.A.) — Stefani ajansından: Haftada adam başına verilmekte olan terayağı miktarının 62 gram attırılacağı haber alınmıştır.

Halka verilecek et miktarı, şu suretle tesbit edilmiştir: Ağır hizmetler gören eşhasa haftada bir kilo, ameleye 800 gram diğer sivil alahile 400 gram.

Bundan başka sebze bahçeleri, geçen seneye nisbeten yüzde 25 nisbetinde arttırılmıştır.

Almanyanın mı?

(1 inci Sahifeden Devam)

yecek maddeleri götüren Amerikan vapurlarının ablokadan geçirilmesi için Amerika hükümetinin Britanyadan müsaade almış olduğunu da hatırlatmaktadır.

Fransız halkına hitaben hususî bir mesaj nesredilmiştir.

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sahifeden Devam)

lometrelik bir cephede ileri hareket devam etmek istemeleri yalnız iki şeyle izah edilebilir:

Birincisi Almanlar, hava kuvvetleriyle imkân ve muvasala yetecek kadar temin edeceklerine kanidirler. İkincisi Suriye ve Irak'taki askerî makasatlarını gizlemek için İngilizleri Libyada fazla meşgul etmek istiyorlar. Balkanlarda harbe başlamadan evvel, Bingazi bölgesinde de böyle hareketlerde bulunmuşlardı. Hatıra gelen diğer bir nokta da Mersa Matrux bölgesine kadar ilerliyerek yeni hava üsleri elde etmek ve Tobruk kalesini uzak bırakmaktır. Bu ileri hareketin faydaları aşikâr: Almanlar hava kuvvetleriyle Tobruk kalesinin ve Girit adasının deniz muvasalasını daha ileriden tehdit edebilirler. Ege denizindeki hava üslerinde de Libya arasında hava yolile imkân ve muvasala yaparlar.

Fakat buna mukabil İngiliz hava kuvvetlerinin de aynı tabiiyeye devam edeceği, yani Almanların imkân ve muvasala işlerini şiddetli bombardmanlarla felce uğratacağı muhakkaktır. Zaten İngilizler bunu yapamazlarsa, Almanlar ileri harekete devama cesaret edebilirler.

Almanların ciddi bir taarruza geçtiklerine ihtimal verilemez. Solum mintakasındaki hareketler, kısa hedefli ve mevzii taarruzlar-

Fransız - Alman anlaşması karşısında Amerika

Londra 16 (Radyo) — Amerika Reiscumhuri B. Ruzvelt yaptığı beyanatta demiştir ki:

«Şimdiye kadar Fransa ile olan münasebatımız, Fransız - Alman müteakke esaslarına dayanmak - ta idi. Fransa hükümeti de bu müteakke şartları haricinde hiç bir şey yapmayacağına dair bize teminat vermişti. Halbuki Fransanın şimdi Almanyaya ile yapmış olduğu anlaşma, hürriyeti imha etmeğe matuf bir ittifaktan başka bir şey değildir. Amerikan milleti, şu kanaattedir ki Fransanın Almanyaya ile yaptığı bu ittifak, düşmana Fransadan ve Fransız müstem - lekelerinden istifade hakkını veriyor. Bu anlaşma, Garbi Afrika üslerinin düşman eline geçmesine ve binnetice garp nıf kuresinin tehlikeye düşmesine sebep olmaktadır.

5- Umumi taarruz esnasında Süveyş kanalını daimi hava bombardmanlarına tâbi tutmak ve kapayabilmek takdirinde İngiliz donanmasını garba ve Cebelüttarık sürmek.

6- İngiliz donanmasını ve hava kuvvetlerini Yakın Şark ve Cebelüttarık sularında meşgul ederken Sicilyadan Tunusa ve yakın Trablusgarb iskelelerine motörize kuvvetler geçirmek.

Bu ihtimaller dahilinde ve bütün cephelerde birden yapılacak umumi bir yıldırım taarruzunda Alman ve İtalyanların 7-8 bin tayyare kullanacakları ve yıldırım harbinin bütün imkânlarını tecrübe edecekleri, İngiliz hava ve deniz kuvvetlerini, aynı zamanda dörtbir tarafta meşgul eylemek isteyecekleri muhakkaktır. Buna göre de İngilizlerin havada ve denizde hazır olmaları ve bilhassa Filistin - Irak - Mısır - Cebelüttarık - Girit - Kıbrıs - Malta hava üslerine üstün adette tayyare getirmeleri ve karalarda bilhassa paraşüt ve ihraç kâtlarını imha yu müktedir kuvvet ve hazırlıkta bulunmaları lazımdır.

İngilizler meşgul miktarda tayyare getirebilmeleri takdirde Alman ve İtalyan kuvvetlerinin Akdenizi tek cephe telâkki ederek yapacakları umumi taarruzun bütün şiddetine ve muhtelif hilelerine rağmen muvaffak olması ihtimali çok azdır. Ancak, İngiltere hesabına müdaafaada şimdiki halde en zayıf olan nokta Suriyedir.

Almanlar Suriyedeki hava üslerinden istifadeye başladıklarına ve Fransanın muvafakatını istihsal ettiklerine göre; belki de şimdiden ve İngilizler harekete geçmeden Suriyeye gizli denizliye adalar yolu ile birçok silâh ve asker indirmeye ve geçirmeye başlamışlardır. Avam Kamarasında Hariciye Nazırı Bay Edenin izahatından Suriye hava üslerinin bombardman edilmemesi hususunda İngiliz kuvvetlerinin serbest bırakıldığını öğreniyoruz. Fakat, bizim şahsi kanaatimize göre; Orta Şarkın emniyeti bakımından yalnız bu tedbir kâfi değildir. Irakı, Filistin, Arap yarımadasını ve Orta Şarkın emniyet ve sükûnunu muhafaza için halen İngiliz müdaafası bakımından en zayıf olan Suriyeyi, bilhassa Fransanın muvafakat ve oyun bozanlığı karşısında sîr'atle işgal etmek ve Suriye sahillerini tutmak lazımdır. Harp nasıl olsa Alman tayyarelerinin Halep ve Şama gelmeleri ile Suriyede başlamıştır ve devam edecektir. O halde, Almanların Suriyede yerleşmelerine fırsat vermemek ve Filistinde, Irakta yeni cepheler açılmasını önlemek; Suriyenin kuvvetli ve motörize bir ordu ile işgaline bağlıdır.

Bu hal hukukan Cemiyeti Akvandan çekilmek suretile manda hakkını kaybeden ve Almanlarla tesriki mesai suretile de müdahale sebeplerini celbeden Fransaya karşı haklı bir korunma tedbiri olacaktır gibi; Suriyenin müstakbel istiklâl ve refahı için de herhalde zararlı değil, hayırlı bir hareket olacak ve şimdiki halde iktisadi ve gıdaî müşkülat içinde çöpmen Suriye halkı herhalde işgal ile beraber memnurluğunu gizlemeyecektir.

İngilterenin Fransaya cevabı

(1 inci Sahifeden Devam)

Suriyedeki tayyare meydanları hasara uğradığı takdirde, bu hareketin mes'uliyeti Fransanınadır. İngiltere için daha vâsi tedbir almak icap ederse, Amiral Darlan ve meslekdaşlarının şikâyet etmeye hakları olmayacaktır. Gazeteler, ağır darbe indirilmesinde ısrar etmektedir.

İspanyadan asker geçirilmesi istenmemiş

Berlin, 16 (A.A.) — Stefani Ajansından:

Salahiyettar bir memba, Alman hükümetinin Madrid hükümetinden Alman kıtaatının İspanya arazisinden geçirilmesini istemiş olduğu sekindeki haber tekriz edilmektedir.

İngilterenin Fransaya cevabı

(1 inci Sahifeden Devam)

Suriyedeki tayyare meydanları hasara uğradığı takdirde, bu hareketin mes'uliyeti Fransanınadır. İngiltere için daha vâsi tedbir almak icap ederse, Amiral Darlan ve meslekdaşlarının şikâyet etmeye hakları olmayacaktır. Gazeteler, ağır darbe indirilmesinde ısrar etmektedir.

İngilterenin Fransaya cevabı

(1 inci Sahifeden Devam)

Suriyedeki tayyare meydanları hasara uğradığı takdirde, bu hareketin mes'uliyeti Fransanınadır. İngiltere için daha vâsi tedbir almak icap ederse, Amiral Darlan ve meslekdaşlarının şikâyet etmeye hakları olmayacaktır. Gazeteler, ağır darbe indirilmesinde ısrar etmektedir.

2) İRAK VE SURİYE VAZİYET:

Radyo gazetesinin verdiği bir habere göre 30 kadar Alman tayyaresi Suriye yolile İrak'a geçmiştir. Almanların hava kuvvetleriyle Suriyeye geçmek teşebbüsünde bulunabileceklerini varit görmüş, hattâ İngilizlerin her ihtimale karşı Suriyeyi işgal maksadile hazırlıklı bulunmasını bile doğru bulmuştu. Bu harekette, son Fransız - Alman anlaşmasının tesiri olduğu şüphesizdir. Bu yeni hadise, Almanyayın Suriyeyi işgal etmek, Filistin ve Irakda da İngilizlere müşkülat çıkarmak emeline olduğunu göstermektedir.

Suriyenin işgalinde İngiltere daha müsai vaziyette bulunuyor; bu işte ön almak, sîr'atle hareket etmek Filistin ve Irakın muhafazası, Süveyş kanalının emniyeti için lazımdır.

Harp Suriyeye sıçrarken

(Basmakalâden Devam)

lotillaları, hücum botları, denizaltıları ile kuvvetli hava filolarının himayesinde Girit ve Şarkı Akdeniz sularında İngiliz donanmasına taarruz etmek ve donanmayı meşgul ederken kruvazör ve zırhlı filolarının ve pike, bombardman, avcı tayyarelerinin himayesinde Rodosa en yakın Suriye iskelelerine ve birkaç noktaya birden elde mevcut bütün İtalyan, Fransız ve Alman nakliye gemilerini ve vasıtalarını kullanarak bir yıldırım ihraçı yapmak ve bu ihraç esnasında karadan yardım görmek.

5- Umumi taarruz esnasında Süveyş kanalını daimi hava bombardmanlarına tâbi tutmak ve kapayabilmek takdirinde İngiliz donanmasını garba ve Cebelüttarık sürmek.

6- İngiliz donanmasını ve hava kuvvetlerini Yakın Şark ve Cebelüttarık sularında meşgul ederken Sicilyadan Tunusa ve yakın Trablusgarb iskelelerine motörize kuvvetler geçirmek.

Bu ihtimaller dahilinde ve bütün cephelerde birden yapılacak umumi bir yıldırım taarruzunda Alman ve İtalyanların 7-8 bin tayyare kullanacakları ve yıldırım harbinin bütün imkânlarını tecrübe edecekleri, İngiliz hava ve deniz kuvvetlerini, aynı zamanda dörtbir tarafta meşgul eylemek isteyecekleri muhakkaktır. Buna göre de İngilizlerin havada ve denizde hazır olmaları ve bilhassa Filistin - Irak - Mısır - Cebelüttarık - Girit - Kıbrıs - Malta hava üslerine üstün adette tayyare getirmeleri ve karalarda bilhassa paraşüt ve ihraç kâtlarını imha yu müktedir kuvvet ve hazırlıkta bulunmaları lazımdır.

İngilizler meşgul miktarda tayyare getirebilmeleri takdirde Alman ve İtalyan kuvvetlerinin Akdenizi tek cephe telâkki ederek yapacakları umumi taarruzun bütün şiddetine ve muhtelif hilelerine rağmen muvaffak olması ihtimali çok azdır. Ancak, İngiltere hesabına müdaafaada şimdiki halde en zayıf olan nokta Suriyedir.

Almanlar Suriyedeki hava üslerinden istifadeye başladıklarına ve Fransanın muvafakatını istihsal ettiklerine göre; belki de şimdiden ve İngilizler harekete geçmeden Suriyeye gizli denizliye adalar yolu ile birçok silâh ve asker indirmeye ve geçirmeye başlamışlardır. Avam Kamarasında Hariciye Nazırı Bay Edenin izahatından Suriye hava üslerinin bombardman edilmemesi hususunda İngiliz kuvvetlerinin serbest bırakıldığını öğreniyoruz. Fakat, bizim şahsi kanaatimize göre; Orta Şarkın emniyeti bakımından yalnız bu tedbir kâfi değildir. Irakı, Filistin, Arap yarımadasını ve Orta Şarkın emniyet ve sükûnunu muhafaza için halen İngiliz müdaafası bakımından en zayıf olan Suriyeyi, bilhassa Fransanın muvafakat ve oyun bozanlığı karşısında sîr'atle işgal etmek ve Suriye sahillerini tutmak lazımdır. Harp nasıl olsa Alman tayyarelerinin Halep ve Şama gelmeleri ile Suriyede başlamıştır ve devam edecektir. O halde, Almanların Suriyede yerleşmelerine fırsat vermemek ve Filistinde, Irakta yeni cepheler açılmasını önlemek; Suriyenin kuvvetli ve motörize bir ordu ile işgaline bağlıdır.

Bu hal hukukan Cemiyeti Akvandan çekilmek suretile manda hakkını kaybeden ve Almanlarla tesriki mesai suretile de müdahale sebeplerini celbeden Fransaya karşı haklı bir korunma tedbiri olacaktır gibi; Suriyenin müstakbel istiklâl ve refahı için de herhalde zararlı değil, hayırlı bir hareket olacak ve şimdiki halde iktisadi ve gıdaî müşkülat içinde çöpmen Suriye halkı herhalde işgal ile beraber memnurluğunu gizlemeyecektir.

ETEM İZZET BENİCE

Hastabakıcılık

(1 inci Sahifeden Devam)

Diger taraftan Halkevlerinde gönüllü hastabakıcı olmak kadınımları için açılan defterlere kaydedilenlerin miktarı gittikçe artmaktadır. Kayıt müddeti ayın 27 sine kadar uzatılmıştır. Haziran başında bütün hastahanelerde kurslar faaliyete geçecektir.

Sipahi Ocagının kadın Azaları da dün aralarında toplanarak MİHİ Müdafası işlerinde vazife almaya karar vermişlerdir. Bayan Fikriye Zekâî Cankardeş, Melâhat, Akse, Nimet Atgın, Berâet Madat, İffet Sadak ve Aruvadîç'ten müteşekkıl bir komisyon seçilmiştir.

Komisyon Beyoğlu Halkevile müstakke çalışacaktır.

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 15

Yazan: Francis Machard

Çeviren: İskender F. SERTELLİ

Zahiren basit bir telgraftı amma, her halde başka bir mânası daha olacaktı

Küçük salondaki elektrik arızasını çabukça tamir ettikten ve yemeği yedikten sonra kalktım.

— Demek ki bir daha bar artstini - öüm hadisesile meşgul olmayacaksınız, öyle mi kapiten Tomas?

— Evet, azizim, dedi. evet. Tekrar etmeyiniz Allah aşkına. Çünk - kü söz verdim.

— Kime söz verdiniz?

— Gemideki yüzlerce yolcunun selâmeti namına, kendi kendime söz verdim. Bir kere de böyle tecrübe edelim bakalım. Belki bu suretle vapurdaki elektrik arızalarının önüne geçmiş oluruz.

Kaptan Tomasa ısrar etmedim. — Tekrar görüşürüz.

Diğerlek ayıldım ve beni sabırsızlıkla beklediğinden emin olduğum Mister Vilyamsı görmek üzere büyük salona geçtim.

Vilyams'ın şifreli bir telgraftı..

Uzaktan bakıyordum: Mister Vilyams, garsona bir telsiz telgraf veriyordu. Kimseye görünmeden derhal salondan çıktım. Kapıda garsonu bekledim. Elindeki telgrafı mutlaka okumam lazımdı. Koridorda garsonun ayağına takıldım. Garson birdenbire yere yuvarlandı ve elindeki kâğıt üç metre ilere fırladı. Hemen kâğıdı aldım. Göz gezdirdim.

Hamburga çekilen telgrafta şu kelimeler yazılıydı:

«Tütün fiyatı düştü. Kırk sekiz saat sonra denkliri denizden kaldırınız.»

Garsona özur diliyerek: — Elindeki kâğıdı düşürdün, dedim, bu dikkatsizliğin yarısı benim ise, yarısı da senindir!

Ve telgrafi garsona verdim. Garson özur dilediğim için, sesini çıkarmadı. Canı yanmış gibi görünerek:

— Birşey değil... Dedi ve yürüdü.

Tekrar ikinci kaptanın bulunduğu salona koştum.

Kaptan Tomas henüz masasının başından ayrılmamıştı.

— Size bir haber vereceğim.. beni dinlemiş olun! Fakat, sonuncu defa olarak kulağınızı bana verin!

Dedim ve Mister Vilyamsın çektiği telsiz telgrafın mündericatını kendisine anlattım. Tomas hayretle yüzüme baktı:

— Bu telgrafta şüphelenecek ne var?

— Ne mi var, azizim? Saate bakınız.. ve kırk sekiz saatı sayınız. Ondan sonra ne olacağını görürsünüz.

Tomas sözlerime cevap vermedi. Sustu.

Ben dönerken şunları söyledim: — Bunların hepsi vehim. Ben yemin ettim.. Bu mesele ile meşgul olmayacağım.

Kaptan Tomasa tehlikeyi anlatmak kabil değildi.

— Kırk sekiz saat sonra batacağız...

Dedim. Yanından ayrıldım.

Bazı hakikatler vardır ki, insan gözüle görmeden ve yahut kulağıle işitmeden inanzmaz. Bu da tıpkı öyle. İnanılmıyacak kadar korkunç hakikatlerden biriydi.

Vilyamsın bu şifreli telsizini hal etmeğe lüzum yoktu. Kırk sekiz saat sonra imdat bekliyordum. Demek ki, bu hesaba göre, kırk sekiz saat sonra Hamburga varmak için yirmi dört saatimiz kalıyordu.

S. O. S. işareti: Faber-layn transatlantiği yanyor..

O gece Mister Vilyamsla haval mevzular üzerinde konuştuk. Gece yarısından yarım saat evvel ayrıldık.. yattık.

Ertesi gün de, saatlerimiz pek normal bir şekilde geçti. Fakat, ikinci gün öğleden iki saat sonra Mister Vilyamsı çok heyecanlı gördüm. Benim yanıma sokulmuyordu. Daima güvertede dolayıyordu.

Hava serindi. İçi muşambalı pardesüstünü giymiş.. sarı evrak çantasını yanına almıştı. Adeta seya-

hate hazırlanmış gibi bir hali vardı.

Halbuki daha Hamburga varmak için yirmi dört saatten çok fazla vaktimiz vardı. Bir aralık yanından geçtim.

— Dündenberi görüşmüyorum, Mister Vilyams! Rahatsız mısınız?

Diye donmuş. Puro fabrikatörü yüzüme dikkatle baktı:

— Evet, dostum! Rahatsızım. Bir telsiz aldım. bütün puro tü-tünlerimiz denizde ıslanmış. Kıymetten düşmüş. Büyük zararlarım ve bu yüzden kederim var.

— Vah vah. Çok müteessir oldum. İnşallah telâfi edersiniz.

Sert bir tavırla başını salladı: — Bütün faturaları durup durup tetik ediyorum. Anjaye olduğumuz müesseselere temiz mal teslim etmediğimiz takdirde bizi protesto edecektir. Şüphesiz telâfi edeceğim... Fakat, bu biraz-uzu-sürecek.

Mister Vilyams bu hesaplarında ve bu telâşlarında çok çali gördüğümü itirafa mecburum. O, hakikatte meyus değildi. başı daima göklerde. kuşlara bakıyor gibi görünüyor. Yanından ayrıldım. Bir sezlona uzandım. Yakamı kaldırdım.

Vilyams uzun güvertenin dönemeçlerini sert adımlarla dönüyor ve aynı yolu mütemadiyen yürüyor.. yorulmadan, bıkmadan dolayıyor.

Bir aralık saatine baktı..

Ve yavaşça güverteden ayrıldı. Nereye gittiğini bilmiyordum. Keşke peşinden gitseydim..

